

REFERAT Natur- og Miljøudvalget 2018-2021 d. 30-11-2021

Mødedato Tirsdag d. 30. november 2021 kl. 00:00

Mødested Mødelokale 1, Skovløkken 4, Tejn

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Udlisitering af afhentning og behandling af madaffald fra BOFA i forlængelse af nye affaldsordning	5
Godkendelse af spildevandstakster for 2022.....	9
Status for systematisk gennemgang af rækværker og trapper mv.....	12
Beslutning om deltagelse i EU-projekt om affaldsforebyggelse og genbrug.....	17
Molslinjen ønsker flere opmarchpladser på Rønne Havn ifm. Express 5.....	21
Kulturhus i Dams Gård – efterårets inddragelsesproces.....	30
Fremtidig initiativer ved private lodsejeres klipning af grøfter og rabatter.....	35
Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021, Natur- og Miljøudvalget.....	38
Strategi- og udviklingsplan for BAT.....	43
Ændring i BAT's køreplan for rute 7 og 8 jf. budget 2022.....	46
Orientering om BAT's udbud af fire elbusser.....	52
Orientering BAT passageranalyse.....	55
Status på arbejdet med at udvikle Bornholms plan for offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur.....	59
Orientering om opfølgning på PFOS lokaliteter.....	65
Orientering om miljøforureninger i 2021.....	68
Halvårlig orientering om givne og afslåede dispensationer fra retningslinjerne for de kommunale h	71
Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022.....	73
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	79
Gensidig orientering.....	81
Lukket.....	83
Lukket.....	84
Lukket.....	85
Lukket.....	86

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0102

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

**Punkt 2: Udlicitering af afhentning og behandling af madaffald fra BOFA i
forlængelse af nye affaldsordninger**

Åbent punkt

2 Udlicitering af afhentning og behandling af madaffald fra BOFA i forlængelse af nye affaldsordninger

07.18.06P00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	2	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget beslutter

Resumé

BOFA præsenterer planen for udlicitering af afhændelse og behandling af madaffald i forlængelse af, at nye affaldsordninger skal implementeres senest i 2022. Planen indeholder indstilling om udbudsform, kontraktens genstand, juridisk bistand, sociale klausuler, kontraktlængde, tildelingskriterier og tidsplan. Udbuddet udsendes januar 2022, med kontraktindgåelse medio 2022. I henhold til kompetenceplanen er det Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget, som skal godkende førstegangsudbud.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at

- BOFA udbyder afhændelse og behandling af madaffald i overensstemmelse med nedenfor angivne retningslinjer.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Indstillingen anbefales. Kim Jacobsen kan ikke medvirke, da han afventer sin stillingtagen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har på sit møde 29. april 2021 godkendt indgåelse af kontrakt med HCS A/S Transport & Spedition ifm. nye affaldsordninger til ikrafttrædelse 1. januar 2022.

De kommende affaldsordninger omfatter indsamling af i alt 12 affaldsfraktioner på Bornholm, herunder madaffald, også omtalt som KOD – Kildesorteret Organisk Dagrenovation.

Kontrakten med HCS A/S Transport & Spedition vil i en overgangsfase frem til senest 31. december 2022 indebære en fortsættelse af eksisterende affaldsordning. Fra senest 1. januar 2023 påbegyndes således indsamling af de 12 affaldsfraktioner ved husstandene. Usikkerheden forbundet med konkret opstart af affaldsindsamlingen efter de nye affaldsordninger skyldes, at HCS A/S Transport & Spedition skal have leveret indsamlingskøretøjer, hvor der er global forsyningsusikkerhed.

Som en konsekvens af de nye indsamlingsordninger vil der fremover også være flere affaldsfraktioner, der skal behandles. De fleste har BOFA allerede afsætning for fra aflevering på genbrugspladser, men kildesorteret organisk dagrenovation (KOD) som er den største, har BOFA hidtil ikke afsat til genanvendelse

I den nyligt vedtagne *National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032* – den nationale affaldsplan – er det hensigten, at madaffald fra husholdninger genanvendes, med mulighed for eksempelvis biogas eller gødning eller helt nye former for genanvendelse ved hjælp af teknologi. Der anføres imødekomme af behov fra økologiske landmænd om næringsstoffer, da de bl.a. ikke må anvende kunstgødning.

I den nationale affaldsplan noteres herudover, at 130.000 tons madaffald blev indsamlet i 2019 fra de 52 kommuner, der dengang indsamlede madaffald (KOD) særskilt, mens de øvrige kommuner ikke indsamlede affaldsfraktionen. I de kommuner madaffaldet (KOD) blev indsamlet, blev det leveret til bioforgasning eller kompostering.

BOFA besidder pt. ingen mulighed for anden behandling af madaffald (KOD) som nævnt ovenfor, end forbrænding. Muligheden bør dog sikres, for at være på linje med visionen *Bornholm viser vej – uden affald 2032* hvor affaldsforbrænding udfases helt som behandlingsmulighed for det bornholmske affald. Dette for også at være i overensstemmelse med den politiske aftale om *"Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi"* fra 16. juni 2020, der bl.a. har medført ændringer i affaldsbekendtgørelsen som BOFA skal leve op til.

Der er derfor ønske om, at udlicitere opgaven med behandling af madaffald (KOD) fra de bornholmske husstande, anslået af BOFA til 3.000 tons/året baseret på tidligere undersøgelser, efter de retningslinjer der angives nedenfor:

Offentligt udbud

BOFA vil gennemføre et udbud af afhændelse og behandling af madaffald (KOD) som 'offentligt udbud' efter Udbudslovens §§ 56 og 57. Denne udbudsform kan altid vælges af en ordregiver.

'Offentligt udbud' som udbudsprocedure er kendetegnet ved, at alle interesserede aktører kan afgive tilbud. Udbudsproceduren sikrer den største grad af konkurrence og en hurtig gennemførelse, og er særligt velegnet hvis der er begrænset antal bydere på markedet, og der er tale om forholdsvis simple, eller standardiserede anskaffelser.

Kontraktens genstand

Afhændelse og behandling af madaffald (KOD) anføres som kontraktens genstand, dvs. der ikke på forhånd er begrænsning på hvilken behandlingsteknologi der efterspørges. Der er tale om en tjenesteydelse, der omfatter afhændelse af madaffaldet (KOD) fra BOFAs modtagested, og behandling af affaldet til godkendt reel genanvendelse inklusive de maskiner og processer, der måtte være forbundet hertil.

BOFA hæfter sig ved, at det er vigtigst jf. *Bornholm viser vej – uden affald 2032*, at der sikres højst mulig genanvendelse, uagtet valg af teknologi.

Juridisk bistand

BOFA vil inddrage ekstern juridisk bistand i nødvendigt omfang for at gennemføre udbuddet.

Sociale klausuler

Udbuddet vil blive udarbejdet i overensstemmelse med BRK's retningslinjer på området.

Kontraktlængde

Kontraktlængden af udbuddet er ti år og 3 måneder (10,25 år) med en forlængelsesoption på to gange ét år. Denne kontraktlængde sikrer, at den valgte afhændelses- og behandlingsform for madaffald (KOD) kan ophøre samtidigt med udløb af kontrakten for affaldsindsamlingen i øvrigt.

Tildelingskriterier

Udbuddet tildeles efter bedste forhold mellem pris og kvalitet. Kvalitet opdeles yderligere i miljø og arbejdsmiljø. Samlet vægtes pris med 60%, miljø med 30% og arbejdsmiljø med 10%.

Tidsplan og opbygning af udbud

Det forventes, at udbuddet kan sendes ud januar 2022
ØEPU kan beslutte forventeligt marts 2022

Forventet tilbagemelding fra ØEPU	primo december 2021
Afsende udbud	primo januar 2022
Intern evaluering af tilbud	primo februar 2022
Politisk behandling NMU	ultimo februar 2022
Politisk behandling ØEPU	primo marts 2022
Afsendelse af meddelelse om tildelingsbeslutning	primo marts 2022
Standstill indtil	medio marts 2022
Kontraktindgåelse	medio marts 2022

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser er allerede indregnet i de nye affaldsordninger. Som udgangspunkt forventes således ingen yderligere meromkostninger.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 3: Godkendelse af spildevandstakster for 2022

Åbent punkt

3 Godkendelse af spildevandstakster for 2022

13.00.00S55-0014

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	3	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Energi og Forsyning A/S har fremsendt uændrede takster for spildevand i 2022 til kommunens legalitetsgodkendelse. Kommunen skal påse, at taksterne ligger indenfor rammerne af vandsektorloven.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- spildevandstaksterne for 2022 godkendes, da den ligger indenfor rammen af vandsektorloven.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Bestyrelsen for Bornholms Vand- og Spildevand samt bestyrelsen for Holdingselskabet i Bornholms Energi og Forsyning har besluttet at lade taksterne for 2021 fortsætte uændret i 2022.

Jf. Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber (LBKG 2021-09-02 nr. 1775) § 3 skal kommunen godkende, at taksterne overholder den indtægtsramme, der fastsættes af Forsyningssekretariatet for det enkelte selskab, jf. § 6 i vandsektorloven.

Det vurderes, at de nedenstående takster for 2022 overholder indtægtsrammen. Der forventes en mindre overdækning på ca. 1 %, som i givet fald vil blive fratrukket de følgende års rammer. På den baggrund indstilles at taksterne godkendes.

Såfremt udvalget ikke ønsker at godkende taksterne, skal der indledes forhandlinger med BEOF om nye takster, der stadig skal overholde indtægtsrammen efter vandsektorlovens § 6 ovenfor.

Afledning til den offentlige kloak

Det variable bidrag for spildevandsafledning til den offentlige kloak er 32,36 kr./ m³ ex moms for vandforbrug fra 0 - 500 m³

For storforbrugere er spildevandsafledning til den offentlige kloak:

Takst 2: For vandforbrug fra 500 - 20.000 m³: 25.89 kr./ m³ ex moms

Takst 3: For vandforbrug over 20.000 m³: 12,94 kr./ m³ ex moms

Faste bidrag inden for kloakopland

- tilslutningsbidraget er 43.840 kr. ex moms (afrundet til nærmeste 10'er)
- tilslutningsbidraget uden regnvand (60 % af ordinært tilslutningsbidrag) er 26.304 kr. ex moms (afrundet til nærmeste 10'er)
- det faste bidrag er 555 kr. ex moms (afrundet til nærmeste kr.)

Takster i forbindelse med tømningsordningen uden for kloakopland

Takster under tømningsordningen uden for kloakopland er:

- Tømning hvert år: 422,70 kr. ex moms
- Tømning hvert andet år: 211,35 kr. ex moms
- Opsamlingsstømning: 286,34 kr. ex moms

Jf. det nye tømningsregulativ, som kommunalbestyrelsen vedtog 25. februar 2022, og træder i kraft 1. januar 2022, er det ikke længere muligt at få nedsat tømningshyppighed til mere end hvert andet år.

Økonomiske konsekvenser

Spildevandsområdet er brugerfinansieret.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 4: Status for systematisk gennemgang af rækværker og trapper mv.

Bilag

Veje - Jern

Veje - Træ

Natur - Rækværk

Havne - Rækværk

Notat - Rækværk og trapper

Åbent punkt

4 Status for systematisk gennemgang af rækværker og trapper mv.

05.13.09G01-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	4	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Kommunalbestyrelsen har med budget 2021 afsat 250.000 kr. årligt til en systematisk gennemgang af rækværker, trapper, hegn, bænke mm. på offentlige arealer. Dette er nu iværksat og de første resultater indsamlet. Dermed kan der også gives et overblik over efterslæb og anslåede udgifter til udbedring.

Dette dagsordenspunkt redegør for status på den systematiske gennemgang for året 2021.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Statusredegørelsen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Orientering taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at der årligt skal foretages en systematisk gennemgang af rækværker, trapper, hegn og bænke på offentlige arealer og har med budget 2021 afsat et årligt beløb på 250.000 kr. til denne opgave. For de offentlige arealer omhandler gennemgangen naturområder, veje, skove og kommunens havne. Tilrettelæggelsen af denne systematiske gennemgang er beskrevet i sagen "Systematisk gennemgang af rækværker, trapper, hegn, bænke mm på offentlige arealer" behandlet på kommunalbestyrelsens møde den 17. december 2020.

Gennemgangen af rækværk m.v. er inddelt i rutineeftersyn og særeftersyn, og registeret med foto og gps.

Rutineeftersyn har som formål at sikre, at rækværket/ bænke mv. opfylder deres funktioner, således at sikkerheden opretholdes og for at kunne tilrettelægge efterfølgende driftsaktiviteter, samt at registrerer lokation, type og materiale.

Særeftersyn gennemføres for, at give et mere præcist beslutningsgrundlag i forhold til rutineeftersynet. Eftersynet udføres for at fastlægge den mest fordelagtige reparationsmetode, som skal danne grundlag for et større udbedringsarbejde herunder udskiftninger og nødvendige arbejder for opfyldelse af sikkerhedsmæssige forhold.

I 2021 vil første rutineeftersyn og særeftersyn samt registrering være gennemført indenfor rammen på 250.000 kr.

Specifikation af skadeniveauer

Under særeftersynet bliver de registrerede elementer inddelt i 5 skadesniveauer

1. Ingen eller ubetydelige skader, intet behov for renovering
2. Begyndende skader, men intet behov for umiddelbar udbedring
3. Skader der skal udbedres indenfor de næste år
4. Skader der skal udbedres indenfor nærmeste fremtid
5. Akut behov for udbedring – Aktion er påkrævet i forhold til den sikkerhedsmæssige risiko

Gennemgang af de enkelte elementer

Rækværker

Der er gennemgået rækværker på fire områder:

- Vejarealer
- Havne
- Skov- og naturområder
- Grønne områder.

Rutineeftersyn af rækværker m.v. på offentlige vejarealer begyndte foråret 2021, med efterfølgende opstart på de andre områder.

I juni var registreringerne af lokationer på vejområdet afsluttet, og i oktober var havneområdet registeret, hvilket resulterer i:

- Rækværk, Træ – 165 lokationer, samlet længde 6,5km
- Rækværk, Jern – 234 lokationer, samlet længde 8,6km

I august-oktober er der foretaget særeftersyn af de indmålte rækværker, på vej- og havneområdet.

Inddelingen efter skadesniveauer, har resulteret i følgende opdeling.

	Skadesniveau				
	1	2	3	4	5
Længde	4636	4702	2482	1289	1976
%	30,7	31,2	16,5	8,5	13,1

Registreringen er pt. i gang på de grønne områder, og den forventes afsluttet, herunder også særeftersyn i november 2021. Skadeniveauer på de grønne områder forventes, at være sammenlignelige med de på natur- og skovområdet.

Inddelingen efter skadeniveauer, på natur- og skovområdet, resulterede i følgende opdeling, efter registrering af 87 rækværk.

	1	2	3	4	5
Længde	248	414	970	78	0
%	15	24	57	5	0

Der fokuseres på skadesniveau 5, for derefter at tage fat i efterslæbet på skadesniveau 4.

Nedenfor er der indsat et overslags eksempel, der synliggør omkostningerne ved renovering.

Den gennemsnitlige renoveringspris er vurderet til henholdsvis:

- Jern/Stål 1200kr./m
- Træ 900kr./m

Eks. på renoveringsoverslag på Havnegade i Allinge, som er placeret i skadesniveau 5:

Havnegade			
	Mængde	Enhedspris	Pris
Udskiftning af tæret rækværk	150 m	900 kr.	135.000 kr.
Rustbehandling	150 m	200 kr.	30.000 kr.
Maling	150 m	100 kr.	15.000 kr.
	Sum		<u>180.000 kr.</u>

Den vurderede omkostning ved indhentelse af efterslæbet på skadesniveau 4 & 5 beløber sig til 3.300.000.kr., fordelt over områderne.

Omkostninger alene ved skadesniveau 5, vurderes til udgøre 2.100.000kr.

Skadesniveau 1-3 vurderes muligt, at vedligeholde indenfor nuværende bevilling til rækværk, når efterslæbet er indhentet.

Der vil blive fremført selvstændige sager for de enkelte områder med forslag til finansiering af efterslæbet på skadesniveau 4 og 5, primo 2022.

Forslag til finansiering til udbedring af skader i 2022 på vejområdet, vil indgå i disponering af den disponible anlægspulje til veje.

Trapper

På offentlig vej er der registeret 80 trapper. Efter tilsyn er der igangsat reparationsarbejde af én trappe i Åkirkeby, da det ved eftersynet blev konstateret skader som havde alvorlige konsekvenser for sikker færdsel. Den resterende del vurderes til, at være i forsvarlig stand til gående færdsel, og evt. skader er kun af kosmetisk omfang.

Bænke

Bænke på vejområdet er registeret hvoraf langt hovedparten er af Københavnermodellen (Bænk med gavle i malet støbejern, planker i malet træ eller genbrugsplast) – disse bænke renoveres løbende på kommunens materialegård i Rønne. Tilsyn med bænke er allerede sat i system.

Akut udbedring af umiddelbare alvorlige sikkerhedsmæssige skader

Istandsættelse af rækværket i Havnegade i Allinge er påbegyndt som følge af alvorlige skader, konstateret ved eftersynet. Omkostninger til denne renovering prioriteres i forhold til almindelige driftsopgaver på vejområdet i 2021.

Økonomiske konsekvenser

På vejområdet vil efterslæbet til renovering af rækværk kunne ske med en omprioritering inden for fortove som beskrevet i dagsorden. Ved større renoveringer anbefales det, at efterslæbet finansieres af den disponible anlægspule til veje, som disponeres primo 2022.

På havneområdet vil der blive prioriteret midler til systematisk vedligeholdelse af rækværker og trapper fra de enkelte havnes driftskonti.

Supplerende sagsfremstilling

Punkt 5: Beslutning om deltagelse i EU-projekt om affaldsforebyggelse og genbrug

Bilag

Beskrivelse af Bornholms Regionskommunes delprojekter i den samlede ansøgning ”Circular Economy Beyond Waste”

Åbent punkt

5 Beslutning om deltagelse i EU-projekt om affaldsforebyggelse og genbrug

00.16.00P20-0039

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	5	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget beslutter

Resumé

Bornholms Regionskommune og BOFA har fået mulighed for at deltage i et EU-projekt sammen med blandt andet Region Hovedstaden og flere kommuner i Danmark. Projektet hedder "Circular Economy Beyond Waste" (på dansk "Cirkulær økonomi frem for affald") og har til formål at understøtte kommunernes allerede eksisterende arbejde omkring bæredygtighed på bl.a. affalds-, miljøtilsyns- og byggeriområdet. Bornholm skal december 2021 træffe endelig beslutning om at deltage i projektet.

Arbejdet i projektet understøtter "Bright Green Island" visionen, vision om "Bornholm viser vej – uden affald 2032", bornholmermålene og boligpolitikken og vurderes derfor, at være vigtig for at opnå de fastlagte målsætninger samt understøtte det bornholmske samfund i den grønne omstilling.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- deltagelse i EU-projekt "Circular Economy Beyond Waste" godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

I 2018 besluttede Kommunalbestyrelsen Vision 2032 – Bornholm uden affald. I både Regional Udvikling, IT og Sekretariat/Plan og Udvikling (RIS) samt i Natur, Miljø og Fritid/Natur og Miljø og BOFA (NMF) arbejdes for at understøtte de politiske visioner om bæredygtighed. Det sker gennem myndighedsarbejde og som en del af de eksisterende aktiviteter på Bornholm. Områder som bl.a. miljøtilsyn og byggeri er nogle af de områder, der spiller ind i affaldshåndtering, og som kræver samarbejde og ny viden for at kunne løse de opgaver, der ligger i dem.

I forbindelse med Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets sag om status på projekt BYG360^o i september 2020, blev der taget en politisk beslutning om, at Bornholms Regionskommune skal arbejde videre med selektiv nedrivning efter projektets afslutning igennem den eksisterende

nedrivningspulje på 1,0 mio. kr. Selektiv nedrivning indebærer, at nedrivningerne sker så skånsom som muligt således, at de byggematerialer, der er egnet til genbrug, ikke destrueres. Derudover gav politikerne følgende opfordringer til administrationen: At *"der opfordres til at se på muligheder for, at private har mulighed for at købe, bytte og aflevere genbrugsmaterialer"* og at *"der opfordres til, at man undersøger muligheden for at byggematerialerne behandles på Bornholm og ikke sendes ud af øen"*.

11. marts 2021 blev Natur-, Miljø og Fritidsudvalget samt Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteret i en mail om, at Bornholms Regionskommune og BOFA var blevet inviteret med i "Circular Economy Beyond Waste", og at udvalgene, hvis ansøgningen blev imødekommet, ville blive forelagt en endelig beslutning om deltagelse, hvilet sker med denne sag. I Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalgets sag om afrapportering af projekt BYG360^o i juni 2021 blev der tillige orienteret om, at der var et igangværende arbejde med projektansøgningen "Circular Economy Beyond Waste".

Om projektet

Bornholms Regionskommune er én af mange deltagere i ansøgningen "Circular Economy Beyond Waste" til EU-program "LIFE". Projektkredsen er et bredt dansk samarbejde med Region Midt i spidsen og en række parter som bl.a. Region Hovedstaden, Miljøstyrelsen og Københavns kommune. EU har nu godkendt ansøgningen. Den endelige bevilling fra EU på ca. 80 mio. kroner ventes godkendt inden jul, når deltagelse af de sidste partnere falder på plads – herunder nærværende godkendelse af regionskommunens deltagelse. Projektet starter i januar 2022.

Det vurderes, at Bornholms Regionskommune ved at deltage i projektet vil få mulighed for at understøtte og udmønte de politiske mål om grøn omstilling i langt større omfang. De opgaver, der løses i projektet er opgaver, som kommunerne er forpligtede til at arbejde med. Herunder blandt andet at implementere den danske Handlingsplan for Cirkulær Økonomi (National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032). Projektet vil give bedre forudsætninger for at kunne løse disse eksisterende opgaver. Dette vil ske både i form af adgang til konsulentbistand samt vidensdeling og sparring med projektets partnere og følgegrupper.

Delprojekter

Projektet består af flere delprojekter af hver 2-3 års varighed, hvor Bornholms Regionskommune er med i 4 delprojekter:

1. REuseLAB Bornholm (2022-2024)

Om genbrug og reparation på Bornholm. BOFA – BOFA er Lead*

I dette delprojekt arbejdes der med at teste, demonstrere og skalere et lokalt forankret offentligt-privat samarbejde for genbrug og reparation på Bornholm, der promoverer genbrug og affaldsforebyggelse samt hjælper sårbare unge ift. både uddannelse og jobs. Dette sker primært ved, at bringe frivillige organisationer, uddannelsesinstitutioner og virksomheder sammen i et partnerskab og ved at teste og tilpasse modellen i praksis. Delprojektet bidrager til Vision 2032 ved at styrke indsatsen på de højere niveauer i affaldshierarkiet. Bornholms Regionskommunes budget til medarbejdertimer udgør 1.056.052 kr. som er 352.017 kr. årligt. Projektet giver ca. 50% tilskud til medfinansiering af medarbejdertimer.

2. Construction and demolition (2022-2023)

Om bæredygtig nedrivning og at gøre genbrugte byggematerialer tilgængelige for virksomheder og borgere på øen. RIS og BOFA - Københavns Kommune er Lead*

Delprojektet vil afdække en samlet løsning som kan muliggøre afsætning af genbrugsmaterialer fra nedrivning til byggeri. I dialog med byggebranchen skal der ses på et system til identifikation og formidling af værdifulde materialer fra byggeri og nedrivning. Derudover skal der undersøges og afprøves muligheder for en/flere kommende fysisk/digital platform i praksis således at genbrugsmaterialer finder ny anvendelse på øen. Arbejdet vil tage

udgangspunkt i erfaringer og data fra BYG360^o, nedrivningspuljen og Grønt Byggeri Netværk Bornholm.

Bornholms Regionskommunes budget til medarbejdertimer udgør 574.000 kr. som er 287.000 kr. årligt. Projektet giver ca. 45% tilskud til medfinansiering af medarbejdertimer. Deles mellem BOFA og RIS.

3. Composite food cartons (2022-2024)

Om at sikre højere genanvendelsesprocenter for mad- og drikkekartoner. BOFA – BOFA er Lead*

I dette delprojekt arbejdes på at sikre højere genanvendelsesprocenter for mad- og drikkekartoner. Der sigtes mod at udvikle og demonstrere en replikerbar løsning, der adresserer både indsamling og forberedelse til genanvendelse og genbrug til nye produkter. Der vil i delprojektet blive set på at identificeret eksisterende praksis inden for genanvendelsesindustrien i Danmark og Europa, og der vil blive opbygget partnerskaber mellem producenter, kommuner, affaldsselskaber og modtageanlæg ift. sortering og genanvendelse af kompositmaterialer. Delprojektet bidrager til Vision 2032 ved at rette fokus på en besværlig affaldsfraktion, der indgår i de kommende affaldsordninger. Bornholms Regionskommunes budget til medarbejdertimer udgør 821.206 kr. som er 273.735 kr. årligt. Projektet giver ca. 50% tilskud til medfinansiering af medarbejdertimer.

4. Business waste (2022-2023)

Om affaldsforebyggelse og genbrug igennem miljøtilsynet. Natur og Miljø (NM) og BOFA – Frederiksberg Kommune er Lead*

Delprojektet vil skabe en base af viden inden for affaldsforebyggelse, genbrug og grøn omstilling af virksomhederne, som skal bringes i anvendelse i forbindelse med miljøtilsynets direkte kontakt til den enkelte virksomhed. Eksempelvis skal projektet som et element udvikle konkrete værktøjer der kan hjælpe virksomheder med at identificere potentialer for at mindske affald.

Bornholms Regionskommunes budget til medarbejdertimer udgør 196.895 kr. som er 98.447 kr. årligt. Projektet giver ca. 60% tilskud til medfinansiering af medarbejdertimer. Deles mellem BOFA og NM.

*: Det er Lead-partner som står for ledelse og administration af projektet, herunder bl.a. koordinering samt økonomistyring.

Fra Bornholms Regionskommune vil BOFA bidrage med medarbejdertimer i projektet sammen med medarbejdertimer fra Udvikling i RIS og medarbejdertimer fra miljøtilsynet i NMF. Nærmere beskrivelse af Bornholms Regionskommunes delprojekter følger i vedhæftet bilag.

Økonomiske konsekvenser

Der er ikke direkte økonomiske konsekvenser af denne sag. Regionskommunens ressourcetræk ift. medfinansiering vil blive prioriteret inden for eksisterende medarbejdertimer, som i forvejen var allokeret til at indfri politiske målsætninger i relation til "Vision 2032 – Bornholm uden affald", bæredygtig nedrivning og cirkulært byggeri.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 6: Molslinjen ønsker flere opmarchpladser på Rønne Havn ifm. Express 5

Bilag

Bilag 2 - Molslinjens redegørelse for behov for øget opmarchareal

Bilag 1 - Molslinjens forslag af 2. juli 2021 til udvidelse af opmarchbaner i Rønne

Bilag 3 - Trafikplan for Rønne -Trafik på Havnen

Bilag 4 - Udklip fra Kommuneplan 2020 vedr. omlægning af den sydlige del af Nordre Kystvej

Bilag 5 - Analyse af trafikale forhold ved indsættelse af Express 5

Åbent punkt

6 Molslinjen ønsker flere opmarchpladser på Rønne Havn ifm. Express 5

01.02.05P20-0018

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	6	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget orienteres

Resumé

Molslinjen ønsker, at de arealer, der benyttes til opmarchbaner for betjening af hurtigfærgelejet i Rønne havn, bliver forøget. Baggrunden er, at den kommende hurtigfærge Express 5 kan medtage 50 biler mere end Express 1.

Administrationen er i løbende dialog med Molslinjen og Rønne Havn om muligheder for at imødekomme behovet for mere opmarchareal. På nuværende tidspunkt foreligger der flere forskellige principielle løsningsmodeller, men flere af dem vil have afledte problematiske konsekvenser.

Sagen vil blive fremsendt Trafikkontaktrådet til orientering.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Sagen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Orientering taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Rederiet Molslinjen A/S har i mail af 2. juli 2021 til Trafikkontaktrådets formand (bilag 1) fremsat ønske om udvidelse af det opmarchareal, der betjener hurtigfærgelejet i Rønne havn. En markant udvidelse af de eksisterende opmarcharealer forudsætter vejoplægninger og potentielt et nyt plangrundlag. Henvendelsen er derfor viderebragt fra Molslinjen til Bornholms Regionskommune, idet regionskommunen er planmyndighed. De arealer, som Molslinjen foreslår anvendt til nye opmarcharealer er dels ejet af Rønne Havn A/S og dels af Bornholms Regionskommune.

Baggrunden for Molslinjens henvendelse er, at rederiet fra og med første kvartal 2023 vil indsætte en ny større hurtigfærge på ruten Rønne-Ystad. Den ny færge, Express 5, vil kunne medføre 50 biler mere end den nuværende Express 1. Hertil kommer, at Molslinjen allerede nu oplever, at de eksisterende opmarcharealer i spidsbelastningssituationer er for små i forhold til kapaciteten på Express 1, hvor rederiet oplever, at de snævre forhold i forbindelse med

bilernes til- og frakørsel skaber uhensigtsmæssig trafikafvikling og i højsæsonen kan medføre færgeforsinkelser.

Molslinjen beder derfor om udvidelse af opmarcharealerne (svarende til antallet af pladser på Express 5) + 25 % ekstra. De ekstra 25 % skyldes jf. notat fra Molslinjen (bilag 2), at bilerne skal deles op i forskellige typer – høj bil, handicap, elbil osv. – hvilket betyder, at opmarchbanerne ikke kan udnyttes 100 %. Samlet set ønsker Molslinjen 542 pladser, hvilket er cirka 200 pladser mere end i dag.

Administrationen forventer at skulle prioritere sagen så en løsning - så vidt det kan lade sig gøre - er klar til indsættelsen af Express 5 primo 2023. Det skal dog bemærkes, at det først er i højsæsonen 2023, at udfordringerne for alvor vil kunne mærkes, hvis der ikke er fundet en løsning inden da.

Planproces

Det er administrationens vurdering, at en realisering af de nødvendige anlægsarbejder bør muliggøres gennem en lokalplanproces, som sikrer inddragelse af offentligheden samt politisk indflydelse. Herudover vil en lokalplanproces muliggøre en helhedsorienteret løsning for et større område inklusiv forarealet til Snellemarkcentret. Når det nødvendige anlægsarbejde er bedre beskrevet, vil det dog blive vurderet, om det tillige vil være en mulighed at tillade det uden lokalplan. Det skal endvidere vurderes, om der eventuelt også skal udarbejdes en miljørapport. Skal der udarbejdes en lokalplan vil der blive fremlagt en sag herom til politisk beslutning i starten af 2022. Fra det tidspunkt, hvor der foreligger en politisk beslutning om igangsætning af planlægningen, vil der skønsmæssigt gå minimum 9 måneder, før plangrundlaget kan være endeligt vedtaget.

FIRE SCENARIER FOR ØGET OPMARCHAREAL

Scenarie 1 - Udvidelse mod nord

Molslinjen har i sin henvendelse til Trafikkontaktrådet 2. juli 2021 vedlagt et konkret forslag til, hvordan opmarcharealerne kunne udvides. Forslaget udvider opmarchbanerne, så der bliver plads til 205 flere biler, end der er i den nuværende situation.

I forslaget udvides opmarcharealerne i nordlig retning, så vejstykket mellem den lille rundkørsel og krydset Nordre Kystvej/Munch Petersens Vej afbrydes og omdannes til en del af det udvidede opmarchareal. Endvidere omdannes det nuværende betalingsparkeringsområde samt tankstationen til opmarchareal.

Vurdering af scenarie 1

Denne løsningsmodel rummer en række udfordringer, idet trafikken mellem nord og syd på havnen vil blive afskåret, der vil blive skabe ekstra trafik på Bådehavnsvej og Remisevej, og løsningen vil stride mod den strategiske udviklingsplan for Rønne for så vidt angår udviklingen af havnefronten.

På baggrund har Molslinjen udarbejdet tre andre principielle løsningsforslag, der gennemgås i det følgende.

Scenarie 2 - Udvidelse mod øst

I dette løsningsforslag lægges op til en opfyldning af bassinet ud for Honnørkajen.

I illustrationen af scenarie 2 er der vist et forslag, som kan rumme 385 flere biler. Illustrationen skal dog blot opfattes som et principforslag, hvor størrelsen af det opfyldte areal også vil kunne være mindre end det viste eksempel.

Vurdering af scenarie 2

Opfyldning af bassinet ud for Honnørkajen vil svække Rønne bys kontakt med vandet. Dette havnebassins nærhed til byen er med til at formidle Rønnes historie som en gammel havneby. Bassinet ud for Honnørkajen er Rønne havns første havnebassin, og det optræder allerede på kortmateriale fra 1600-tallet. Honnørkajen har tillige en vigtig funktion i forhold til officielle anløb, herunder anløb af Kongeskibet Dannebrog.

Scenarie 3 - Udvidelse med et parkeringsdæk over eksisterende opmarch

I dette løsningsforslag bygges der et ekstra parkeringsdæk oven på det eksisterende opmarchareal, sådan at der bliver opmarchareal i to etager.

Frihøjden under etagedækket vil skulle være på mindst 4,5 meter.

Biler, der opmarcheres på det øvre opmarchdæk, vil kunne køre direkte ind på hurtigfærgens øvre bildæk.

I dette løsningsforslag vil der på det øvre dæk være plads til 142 biler. Imidlertid vil dækkets bærende konstruktioner optage plads på det eksisterende opmarchareal, sådan at nettoudvidelsen kun vil blive på ca. 114 biler.

Vurdering af scenarie 3

Molslinjen vurderer, at dette scenarie ikke giver tilstrækkeligt med ekstra pladser, da det skønnede behov er cirka 200 ekstra pladser.

Administrationen vurderer, at bygningsværket på grund af sin størrelse og sin tekniske karakter vil komme til at virke anmassende og utilpasset i forhold til den bynære del af Rønnes havnefront.

Scenarie 4 – Udvidelse mod nord samt omlægning af vejstykke

Administrationen har i samarbejde med Molslinjen udviklet scenarie 4, som er en videreudvikling af scenarie 1. I denne løsningsmodel er der taget hensyn til de initiativer på Rønnes havnefront om velkomstplads og ny vejføring, som ligger i den strategiske udviklingsplan for Rønne.

I scenarie 4 bliver opmarcharealerne også udvidet mod nord, som det er tilfældet i scenarie 1. Det nuværende betalingsparkeringsområde samt tankstationens areal, som begge ejes af Rønne Havn A/S, bliver også her omdannet til opmarchareal og til omlægning af et vejstykke. Udvidelsen af opmarcharealerne bliver dog mindre end i scenarie 1. Det eksisterende vejstykke mellem den lille rundkørsel og krydset Nordre Kystvej/Munch Petersens Vej flyttes til en placering længere mod nord.

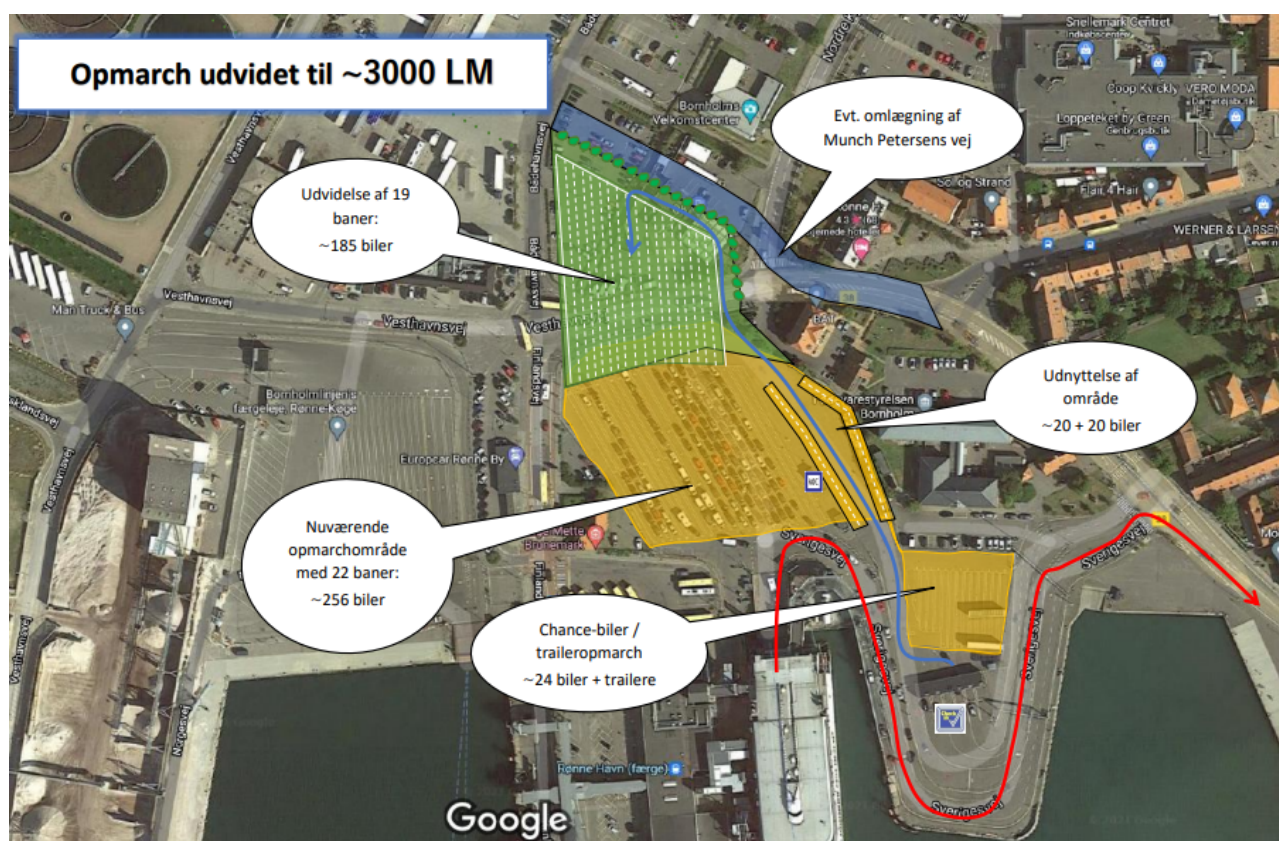

Illustration af scenarie 4 udarbejdet af Molslinjen

Vurdering af scenarie 4

Molslinjen har vurderet, at scenarie 4 vil kunne løse rederiets udfordringer i forhold til opmarcharealernes kapacitet.

Desuden vil trafikforbindelsen mellem den nordlige og sydlige del af Rønne Havn blive opretholdt i dette scenarie.

Rønne Havn A/S har meddelt, at de er indforståede med den ændrede anvendelse af de arealer, der nu rummer betalingsparker og tankstationen. Fremtiden for de to funktioner skal afklares i den dialog, som administrationen deltager i.

Sammenhæng med den strategiske helhedsplan for Rønne og øvrige aktuelle initiativer

Med scenarie 4 vil det også – og i overensstemmelse med den strategiske udviklingsplan for Rønne – være muligt på sigt at få etableret en velkomstplads med et forareal til Bornholms

Velkomstcenter og Rønne H, hvor de to markante bygninger bliver fritlagt, så de kommer til ære og værdighed i bybilledet.

Herudover vil løsningen i overensstemmelse med den strategiske udviklingsplan for Rønne give forbedrede parkeringsmuligheder til butikkerne i Snellemarkcentret og Hoffmann, idet den del af Nordre Kystvej, der løber mellem benzintanken og Remisevej, vil kunne nedlægges. Det kan i den forbindelse oplyses, at ejerne af Snellemarkcentret har ytret ønske om at få rådighed over de arealer, der er ejet af Bornholms Regionskommune og af Rønne Havn A/S med henblik på at udvide og nyindrette et udvidet parkeringsområde vest for Snellemarkcentret.

Det samlede område ud for Snellemarkcentret og Hoffmann vil kunne nyindrettes, så der både bliver flere og bedre indrettede parkeringspladser, bedre forhold for fodgængere, større overskuelighed og et mere præsentabelt udseende, som det er illustreret på principtegningen herunder:

Økonomiske konsekvenser

Finansieringen af de direkte og afledte udgifter af udvidelsen af opmarcharealet er ikke fastlagt. Det er dog administrationens forventning, at Molslinjen A/S i dialog med Rønne Havn A/S afholder alle anlægsudgifter i forbindelse med udvidelsen af opmarcharealerne, herunder omlægning af vejstykket mellem den lille rundkørsel og krydset Nordre Kystvej/Munch Petersens Vej, hvis der arbejdes videre med scenarie 4.

Når der foreligger en tilkendegivelse fra en bygherre om, at man ønsker at udføre og finansiere de anlægsarbejder, som vil være relevante for at tilvejebringe det nødvendige areal til opmarchareal, vil administrationen udarbejde et grundlag for en politisk beslutning om igangsætning af udarbejdelsen af et forslag til lokalplan.

Arbejdes der videre med den model, som er fremlagt i scenarie 4, er det relevante at bemærke, at udvidelsen af opmarchareal og omlægning af det ovenfor omtalte vejstykke, som Molslinjen forventes af finansiere i dialog med Rønne Havn, ikke er afhængigt af en omlægning af Ndr. Kystvej til Bådehavnsvej og Remisevej, som det må forventes vil kræve finansiering fra Bornholms Regionskommune.

Snellemarkcenteret har tilkendegivet, at de efter at have fået rådighed over de arealer, som de skal bruge til parkering, vil finansiere anlægsarbejder i relation til at omlægge arealerne til parkering. Dette forudsætter dog en omlægning af Ndr. Kystvej til Bådehavnsvej og Remisevej, hvilket forventeligt vil udløse et behov for, at Bornholms Regionskommune afholder hele eller dele af udgiften hertil.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 7: Kulturhus i Dams Gård – efterårets inddragelsesproces

Bilag

Bilag 1 - Opsamling på inddragelsesproces - Kulturhus i Dams Gård

Åbent punkt

7 Kulturhus i Dams Gård – efterårets inddragelsesproces

01.11.27G01-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	7	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Administrationen har gennemført en inddragelses- og dialogproces, hvor borgere, foreninger, erhvervsliv og institutioner har haft mulighed for at kommentere de tre scenarier for et nyt kulturhus i Dams Gård. De modtagne bemærkninger afrapporteres med denne sag.

Inddragelses- og dialogprocessen viser, at der er mange divergerende holdninger til projektet, og at der fra flere sider er et ønske om, at projektet drøftes yderligere i forhold til en mere samlet tilgang til visioner på både kulturområdet samt ikke mindst børne- og ungdomsområdet.

Herudover er det med budgetforliget for 2022 samtidig blevet besluttet, at budgettet for realisering af kulturhuset rykkes i 2 år.

På den baggrund skal en revideret tidsplan besluttes.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- den reviderede tidsplan godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

På baggrund af et kommissorium vedtaget politisk d. 29/6-2020 og et udbud, vedtaget politisk d. 30/9-2020 blev der i perioden december 2020 til juni 2021 gennemført en inddragelses- og udviklingsproces for et nyt kulturhus i Dams Gård. Resultatet var tre scenarier for kulturhusets fremtid, der blev fremlagt for kommunalbestyrelsen den 26. juni 2021. På mødet besluttede kommunalbestyrelsen at sende de tre scenarier i høring i løbet af efteråret 2021 for at få mulighed for at få flere informationer om de holdninger til planerne, som der måtte være blandt borgere, foreninger, interesseorganisationer, institutioner og erhvervsliv. Efterfølgende blev det i forbindelse med budgetforliget for 2022 besluttet at skubbe det eksisterende budget for et kulturhus i Dams Gård to år, fra 2022/23 til 2024/25

Tre scenarier for udvikling af et nyt kulturhus i Rønne

De tre scenarier, som er blevet fremlagt er kort beskrevet:

Scenarie 1 – "Foreningshuset Dams Gård" – hvor Kulturskolen og Musikhuzet udgør kulturhusets rygrad, og hvor foreningslivet vil have adgang til huset. Scenariet vil styrke Kulturskolens faciliteter, mens Musikhuzet ikke vil opleve større forandringer. Derudover vil Rønne få flere foreningslokaler, der vil skulle bookes online. Der var i den fremlagte udgave af dette scenarie ikke indregnet større ombygninger af lokalerne til nye funktioner, og det var administrationens vurdering, at det kun i beskedent omfang ville være muligt at hente ekstern fondsfinansiering.

Scenarie 2 – "Kulturhuset Dams Gård" – Et kulturhus med fokus på at styrke og løfte rammerne for Rønnes kulturliv og -brugere, hvor Kulturskolen og Musikhuzet indgår i kulturhuset sammen med forskellige foreninger. Der tænkes etableret en café, der skal fungere som husets mødested, og som skal drives af frivillige kræfter. Scenariet vil styrke både Kulturskolens og Musikhuzets faciliteter, og vil med en cafe rumme en værtsfunktion, der sikrer et åbent hus. Det skal dog undersøges nærmere, om en frivillig cafe, der vil skulle have åbent året rundt, er en realistisk mulighed. Der var i dette budget indregnet en større ombygning til nye funktioner. Det var administrationens vurdering, at ekstern fondsfinansiering var afhængig af, om det var muligt at etablere et åbent hus med en værtsfunktion.

Scenarie 3 – "Kulturens Hus på Bornholm" – Et hus for hele øen, og en bred satsning på og styrkelse af kulturlivet på Bornholm, hvor Kulturskolen, Musikhuzet og Rønne Bibliotek indgår i kulturhuset sammen med forskellige foreninger, et kommercielt spisested og andre kulturaktører. Scenariet forventes at styrke alle tre involverede institutioner og vil gennem både bibliotek og café rumme en værtsfunktion, der sikrer et åbent hus. Der var i dette budget både indregnet en større ombygning til nye funktioner samt nybyggeri til bibliotek. Det var administrationens vurdering, at der var gode muligheder for at hente ekstern fondsfinansiering til dette scenarie.

Inddragelses- og høringsproces

Der er, som nævnt ovenfor, i løbet af efteråret blevet gennemført en inddragelses- og dialogproces om et kulturhus i Dams Gård.

Der er i perioden blevet gennemført 3 offentlige dialogmøder med indledende rundvisning samt et dialogmøde med rundvisning for medarbejdere i de tre kulturinstitutioner, der er involveret i de tre scenarier. Derudover har der været afholdt 5 møder med organisationer og råd, der har en særlig interesse i Rønnes byudvikling og kulturhuset.

Det har været muligt at indsende kommentarer i perioden fra 13. oktober til 18. november.

Opsamling på inddragelse

Overordnet set har interessen for kulturhuset været god og de fremmødte har deltaget ivrigt i dialogen om et nyt fælles mødested i Dams Gård.

De emner der blev diskuteret mest var:

- Rum for fællesskab på tværs af generationer og interesser
- Liv i centrum af Rønne hele året rundt for alle øens borgere
- Ønske om fokus på tilbud til børn og unge
- Biblioteket som del af det nye kulturhus
- Udvikling og fremtidssikring af de involverede kulturinstitutioner, som del af arbejdet med kulturhuset

- Tilgængelighed både i bygningen og i form af parkeringspladser, særligt hvis biblioteket bliver en del af huset
- Midlertidige projekter, så borgerne tidligt kan begynde at engagere sig og projektet kan blive bredere forankret udenfor administrationen, det politiske niveau og den tilknyttede dialoggruppe

Der er bred enighed om, at et kulturhus i Rønne Bymidte vil bidrage med tiltrængt byliv særligt udenfor turistsæsonen. Der er også udbredt enighed om, at det er vigtigt at prioritere tilbud til børn og unge, og at ungdomsskolen kunne spille en større rolle end i de nuværende scenarier. Endelig er der enighed om, at et kulturhusprojekt bør resultere i et løft af alle de involverede kulturinstitutioner.

Der er derimod uenighed i forhold til særligt bibliotekets eventuelle deltagelse, der af nogle ses på med bekymring, mens andre ser det som et stort aktiv. Sammenhængende hermed ytres fra flere sider bekymring for tilgængelighed i forhold til særligt parkering.

Der var herudover et ønske om, at den dialog, der nu var startet burde have mere tid. Det blev bl.a. foreslået at slå dørene til Dams Gård op til et åbent-hus arrangement f.eks. en hel weekend, så flere får mulighed for at se stedet.

De indkomne bemærkninger er samlet i følgende bilag: "Opsamling på inddragelsesproces_Nyt kulturhus i Dams Gård – Efterår 2021."

Nye oplysninger vedr. finansiering

Regeringen har med udspillet Tættere på I sat fokus på, hvordan der på sigt kan sikres levende bymidter i de danske hovedbyer. Baggrunden er, at det stadig flere steder opleves, at bymidterne mister økonomisk omsætning og byliv, idet særligt detailhandelen oplever store forandringer grundet en e-handel. I udspillet er der indbygget en pulje til flytning af biblioteker til bymidter (30 mio. kr.), en pulje til fornyelse af bymidter (100 mio. kr.) og en pulje til fornyelse af bymidter i fribyer (50 mio. kr.).

I den kommende programperiode for EUs regionsfondsmidler 2021-2027 er der tillige udmeldt, at det vil være muligt at søge medfinansiering til at skabe levende bymidter for byer med et indbyggertal mellem 4.000 og 20.000.

Der afventes stadig udmeldinger om, hvornår og hvordan de muligheder for medfinansiering kan søges.

Som tidligere oplyst vurderer administrationen, at der er stor forskel på, hvilke muligheder de tre scenarier har for at tiltrække ekstern finansiering til anlægsprojektet. Hovedpunkterne i forhold til ekstern finansiering forventes at være:

- Et strategisk ophæng i en udviklingsplan for byen og den status som hovedby
- At projektet gør en markant forskel for bylivet og understøtter en levende bymidte
- Fungere som inspiration for andre kommuner, der står med lignende udfordringer
- En værtsfunktion, der sikrer, at huset er åbent og inviterende hele dagen
- En udstrakt grad af lokaledeling, som sikrer, at lokalerne har størst mulig belægningsgrad, og at huset er aktivt hele dagen.

Ny tidsplan

På tværs af uenigheder om bl.a. bibliotekets involvering i projektet har den aktuelle inddragelse vist, at der er bred opbakning til ideen om et kulturhus, og at der ligeledes er bred

opbakning til, at der skal være fokus på børn og unge. Det ønskes også, at den videre udvikling af kulturhuset bør forankres mere blandt de kommende brugere gennem bl.a. midlertidig brug og mere inddragelse.

Der er herudover udtrykt et ønske om, at der sættes mere fokus på, hvordan kulturområdet skal se ud i fremtiden, og at der er behov for at udvikle visioner for fremtidens kulturinstitutioner (Kulturskole, Bibliotek og Musikhuset) både set i en sammenhæng i et fælles kulturhus og set hver for sig på nuværende adresser.

Endelig er det allerede afsatte anlægsbudget skubbet i 2 år, og det er endnu uafklaret, hvordan en eventuel statslig medfinansiering vil kunne søges.

På baggrund af ovenstående anbefales det, at en beslutning om et scenarie for udvikling af kulturhuset videresendes til en ny kommunalbestyrelse, som på baggrund af et oplæg fra administrationen tager stilling til såvel den videre politiske forankring og organisering samt den fortsatte dialogproces.

Det kan oplyses, at der er afsat midler til administrativ understøttelse af Rønne Byudvikling til og med 2022.

Relation til og status på de øvrige dele af Rønne Byudvikling

Parrallet med denne sag arbejdes der på sager vedr. trafikplan for Rønne og helhedsplan for Nørrekås. Det har tidligere været intentionen at fremlægge sagerne parallelt med denne sag, men de er udskudt for at indarbejde en ny parkeringsanalyse og oplysninger vedr. udvidet opmarchareal på Rønne Havn til Borholmslinjens Express 5.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved nærværende sag.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 8: Fremtidig initiativer ved private lodsejeres klipning af grøfter og rabatter

Åbent punkt

8 Fremtidig initiativer ved private lodsejeres klipning af grøfter og rabatter

05.01.08K08-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	8	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Natur- og Miljøudvalget har besluttet, at administrationen skal fremlægge et forslag der beskriver hvilke tiltag der skal iværksættes, når private lodsejere klipper grøfter og rabatter langs de kommunale veje. Administrationen fremlægger derfor en række initiativer, som foreslås sat i gang i foråret 2022.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- forslag til fremtidige initiativer ved private lodsejeres klipning af de kommunale grøftekanter godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Natur- og Miljøudvalget har på flere møder i 2021 drøftet og evalueret indsatsen omkring private lodsejeres klipning af grøfter og rabatter ved deres ejendom langs kommunens veje.

På seneste møde i Natur- og Miljøudvalget den 2. november 2021 besluttedes, at der til mødet den 30. november 2021 fremlægges et forslag der beskriver hvilke initiativer der fremadrettet iværksættes.

Forslag til initiativer:

1. Der gennemføres en kampagne som oplyser om baggrunden for kommunens ønske om, at grøfter og rabatter udenfor byområderne ikke klippes af lodsejerne. Kampagnen indeholder blandt andet information om kommunens indsats for vedligeholdelse af grøfter og rabatter. Kampagnen skal udover at være informerende også være motiverende og inspirerende for lodsejerne.
2. Kampagnematerialet omfatter en kort animeret film som ledsages af en pressemeddelelse ved udsendelsen. Filmen kan dels lægges på kommunens hjemmeside, men også vises ved givne relevante lejligheder. Overskriften på filmen kan køre efter sloganet "Vild med vilje".

3. I forbindelse med den animerede film udarbejdes en informationsplanche til ophængning på biblioteker m.v. Planchen vil blandt andet indeholde information om hvilke dyre- og plantearter der lever i grøfterne.
4. Det tillades den enkelte lodsejer, at slå op til 10 meter på hver side af indkørslen til ejendommen af hensyn til oversigten.
5. Der kan opnås administrativ dispensation til virksomheder med eget CVR.nr., som har "pluk selv-salg af blomster, bær, frugt, etc., hvis saglige hensyn taler herfor.
6. Der kan opnås administrativ dispensation ved kirker placeret i det åbne land. Dispensationen omfatter kun grøftekanten på samme side som kirken.
7. Når det konstateres at en lodsejer har klippet rabatten ved sin ejendom, lægger kommunens vejservice et brev i postkassen, der oplyser om kommunens politik på området, herunder hvilke dispensationsmuligheder der er gældende. Udkast til brev vedhæftes dagsordenen.
8. Hvis det gentagne gange konstateres at en lodsejer ikke imødekommer henstillingen, kan der gennemføres en politianmeldelse af forholdet. Dette gennemføres efter 3. gang en lodsejer har modtaget et brev indenfor samme år. Natur- og Miljøudvalget skal orienteres hvis dette sker.
9. Indsatsen igangsættes i foråret 2022 og evalueres ved udgangen af året med henblik på eventuelle justeringer.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 9: Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021, Natur- og Miljøudvalget

Bilag

Driftsopfølgning på bevilling og afdelingsniveau

Åbent punkt

9 Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021, Natur- og Miljøudvalget

00.30.14G01-0081

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	9	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

I henhold til retningslinjerne for økonomistyringen i Bornholms Regionskommune gennemføres budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2021.

For Natur- og Miljøudvalgets områder viser budgetopfølgningen et regnskab med et forventet merforbrug på 10,4 mio. kr. Størstedelen af merforbruget skyldes engangsudgifter finansieret af overførte midler fra 2020 samt udgifter relateret til corona. I henhold til principperne for økonomistyring, har BAT tidligere udarbejdet en handleplan for nedbringelse af underskud. Handleplanens mål nås ikke i 2021 og underskuddet øges. Der er derfor behov for en tilpasning af handleplanen, som forelægges politisk primo 2022.

Der er overført et overskud på 13,0 mio. kr. fra 2020 til 2021. Årets resultat forventes således at blive et overskud på 2,6 mio. kr.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et mindreforbrug på 2,6 mio. kr. i 2021. Anlægsopfølgningen viser, at der forventes et forbrug på 72,2 mio. kr. ud af et rådighedsbeløb på 135,8 mio. kr.

Natur- og Miljøudvalget skal tage sagen til orientering og indstille tillægsbevillinger til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- det som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at mindreforbruget vedr. jordforureningsopgaver på 2.000.000 kr. overføres til 2022 som følge af tidsmæssig forskydning af projektets udgifter
- der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgettet på den ikke-overførbare bevilling 52 Teknik, natur og miljø reduceres med 630.000 kr., beløbet tilføres kassebeholdningen
- der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgettet på bevilling 53 Veje, parker og anlæg reduceres med 37.000 kr. som følge af uforbrugt budgetkorrektio n givet til omlægning til økologi under grønne områder, beløbet tilføres kassebeholdningen
- der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgettet på bevilling 57 Kollektiv trafik øges 7.799.000 kr. finansieret af næste års budget på bevillingens ramme

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Godkendt.

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring i Bornholms Regionskommune, gennemføres budgetopfølgning pr. 31. oktober 2021. I 2021 gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april og 31. oktober, samt en administrativ budgetopfølgning pr. 31. juli og 31. januar 2022.

Som en del af budgetopfølgningen har der været fokus på at afdække mer-/mindreudgifter som følge af Corona. Dette fremgår af den mere detaljerede beskrivelse i bilaget.

I den samlede budgetopfølgningssag til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget samt kommunalbestyrelsen vil der være et overblik over mer-/mindreudgifter som følge af Corona.

Inden budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2021 er udarbejdet, er centrenes budgetter korrigeret for mindreforbrug på flyrejser, befordringsgodtgørelser og mødeudgifter, som er relateret til Corona. Midlerne er tilført den centrale Coronapulje og udgør i alt 2,8 mio. kr. Reguleringen er foretaget for at sikre et mere overskueligt billede af forventningerne i budgetopfølgningen.

Øvrige mer- og mindreforbrug, som følge af Corona, er henført til de enkelte bevillinger og vil i december 2021, sammen med udmøntningen af de tværgående besparelser på 2,8 mio. kr., blive forelagt til politisk behandling med henblik på afregning fra den centrale Coronapulje.

På Natur- og Miljøudvalgets områder forventes der merudgifter som følge af Corona på i alt 1,7 mio. kr. som alle vedrører Center for Ejendomme og Drift.

Af bilag 1 fremgår budgetopfølgning på driften

Af bilag 2 fremgår budgetopfølgning på anlæg

Drift

For den del af **Center for Natur, Miljø og Fritid** som vedr. Natur- og Miljøudvalgets område, forventes samlet set et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 2,0 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud 2,1 mio. kr.

Balancen i det samlede forbrug for centeret består af både mer- og mindreforbrug på de enkelte områder på op til 0,4 mio. kr. Herunder planlagte merforbrug, som følge af forbrug af overførsler, samt planlagt mindreforbrug for skadedyrsbekæmpelsen med henblik på at nedbringe overført underskud. Kun på administrationsområdet skyldes mindreforbruget udviklingen i løbet af året, idet der i perioder har været vakante stillinger.

Det forventede overskud vedrører især pulje til naturgenopretning, som endnu er under udmøntning, men hvor der forventes at 1,9 ud af de 2,0 mio. kr. først finder anvendelse i 2022. Forskydningen af forventet brug af midlerne er også den væsentligste årsag til ændringen i forventningen i forhold til budgetopfølgningen pr. 30. april 2021.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et mindreforbrug på 2,6 mio. kr. i 2021.

Mindreforbruget på det ikke-overførbare område vedrører dels en regulering på vejområdet vedrørende vejafvandingsbidrag samt jordforureningsområdet, der tegner sig for den største del af mindreforbruget. For jordforureningsområdet er der tale om igangværende sager med

Mer-/mindreforbrug

angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2021 ekskl. overførsler fra 2020.

Over-/underskud

angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2021 inkl. overførsler fra 2020.

afværgeforanstaltninger, hvor yderligere indsats afventer igangværende målinger og undersøgelser.

For **Center for Ejendomme og Drift** forventes samlet set merforbrug på 10,5 mio. kr. i 2021. Fra 2020 er der samlet set overført et overskud på 11,0 mio. kr. Dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 0,5 mio. kr.

Det samlede merforbrug skyldes hovedsageligt brug af overførsler fra 2020. Vintertjenesten forventer at benytte 4,0 mio. kr. af det overførte overskud fra 2020 mens de øvrige områder under Vej, Park og Anlæg benytter de overførte 2,0 mio. kr.

For BATs vedkommende er der imidlertid tale om et merforbrug på 1,3 mio. kr. i 2021, der øger det samlede underskud. Der har i 2021 været engangsudgifter på 0,8 mio. kr., der ikke var indregnet, da afdragsplanen blev udarbejdet. Der ud over har der været øgede udgifter til reparation og vedligehold af busser, chaufførlønninger, samt til eksterne vognmænd. Den vedtagne handleplan for nedbringelse af underskuddet vil blive revideret ud fra den seneste prognose samt endelige gennemgang af budgettet for 2022. Revideret handleplan vil blive forelagt politisk primo 2022

Rengøringservice forventer et merforbrug til øget rengøring af legetøj og aftørring af kontaktpunkter i daginstitutionerne i årets første måneder ud over det allerede afsatte beløb til den øgede rengøringsopgave og Devika forventer mindreindtægter vedr. salg af mødeforplejning af forplejning til dagcentre. Begge dele som følge af Corona-situationen.

Det samlede forventede resultat for 2021 består hovedsageligt af et overskud fra vintertjenesten samt et underskud hos BAT.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set balance mellem forbrug og budget i 2021.

Anlæg

Der er foretaget anlægsopfølgning pr. 31. oktober 2021 på samtlige projekter i forhold til de afsatte rådighedsbeløb i 2021.

Budgetopfølgningen udviser følgende hovedposter:

Beløb i 1.000 kr.	2021			Forventet overførsel til 2022
	Rådighedsbeløb	Forventet forbrug	Forventet afvigelse	
CNMF, Natur og miljø	300	100	200	200
CNMF, Veje og havne	14.752	3.072	11.680	11.627
CED, Vej, park og anlæg	31.130	23.709	7.421	7.418
CED, Ejendomsservice, bygninger	79.755	42.271	37.484	36.438
CED, Ejendomsservice, Plejeboliger	9.833	3.032	6.801	552
CED, BAT	54	53	1	0
I alt	135.824	72.237	63.587	56.235

På Natur- og Miljøudvalgets område udgør det samlede rådighedsbeløb i 2021 netto 135,8 mio. kr. Der forventes et mindreforbrug på netto 63,6 mio. kr.

Det forventede mindreforbrug fremkommer primært via Trafiksikkerhedsarbejder 2020-2023 med 1,8 mio. kr., Disponibel anlægspulje til veje og broer med 4,8 mio. kr., Pulje til parkeringsforhold/-strategi med 1,2 mio. kr., Gadebelysning LED-teknologi med 5,6 mio. kr.,

ESCO, fase 3 med 2,3 mio. kr., Etablering af to offentlige toiletter med 1,5 mio. kr., Pulje til vedligeholdelse af restboligmasse med 1,9 mio. kr., Istandsættelse af Kongemindet med 1,3 mio. kr., Læringsmiljø på Paradisbakkeskolen med 1,4 mio. kr., Pulje til anlægsønsker på idrætsområdet med 1,2 mio. kr., Etablering af køkkener i dagtilbud med 11,1 mio. kr., Ombygning af Mælkebøtten med 1,1 mio. kr., Klimaskærme på Ullasvej med 1,0 mio. kr., Delvis ibrugtagning af rådhuset i Knudsker med 4,8 mio. kr. og Brandsikkerhed i plejeboliger, spor 1 med 6,2 mio. kr.

Der forventes overført i alt ca. 56,2 mio. kr. til 2022.

Økonomiske konsekvenser

På Natur- og Miljøudvalgets bevillinger er der fra 2020 overført et overskud på 13,0 mio. kr. Med et forventet merforbrug på 10,4 mio. kr. forventes årets resultat at blive et overskud på 2,6 mio. kr.

På den ikke overførbare bevilling forventes et mindreforbrug på 2,6 mio. kr.

Tabel 1: Driftsopfølgning pr. 31. oktober 2021

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer-/mindreforbrug i 2021		Afvigelse i pct.		Overført fra 2020	Forventet resultat i 2021 (+overskud / -underskud)	
	Overførbare	Ikke-overførbare	Overførbare	Ikke-overførbare		Overførbare	Ikke-overførbare
Center for Natur, Miljø og Fritid	82	2.630	0,2 %	231,3 %	2.003	2.085	2.630
51 Beredskab	210		1,7 %		-210	0	
52 Teknik, natur og miljø	-128	2.630	0,5 %	39,1 %	2.213	2.085	2.630
58 Affaldshåndtering		0					0
Center for Ejendomme og drift	-10.528	0	6,0 %	0	11.007	479	0
53 Vej, park og anlæg	-5.956		9,0 %		14.534	8.578	
54 Vej og Park	15				15	0	
55 Ejendomme og service	-2.606	0	3,0 %	-	2.406	-200	0
56 Devika	-731		263,7 %		631	-100	
57 Kollektiv trafik	-1.250		5,1 %		-6.549	-7.799	
Natur- og Miljøudvalget	-10.446	2.630	4,9 %	18,0 %	13.010	2.564	2.630

Note: Merforbrug angives med negativt fortegn

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 10: Strategi- og udviklingsplan for BAT

Bilag

BAT strategi- og udviklingsplan

Kommentarer fra Særligt udvalg om klima og bæredygtighed

Åbent punkt

10 Strategi- og udviklingsplan for BAT

13.05.22A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	10	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

BAT har udarbejdet et oplæg til en strategi- og Udviklingsplan frem til 2026. Planen har været til høring og drøftelse og nu foreligger en endelig strategi og udviklingsplan til politisk beslutning.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- BAT's strategi- og udviklingsplan godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Anbefales. Kim Jacobsen kan ikke medvirke idet han afventer sin stillingtagen.

Sagsfremstilling

BAT har udarbejdet en strategi- og udviklingsplan (se Bilag 1) frem til og med 2025. Planen har været til drøftelse og kommentering ad to omgange i Natur- og Miljøudvalget, og Særligt udvalg for klima og bæredygtighed. Dertil har planen været i høring hos Bornholms ældreråd og handicapråd, samt til diskussion i BAT's brugerråd.

De tilbagemeldinger der er kommet, er indarbejdet i planen. Under drøftelser og høring, har der været indskrevet interne diskussioner, historik fra BAT og andre forklarende og understøttende tekster. Disse har fungeret som afsæt og begrundelse for drøftelser, men er skrevet ud af planen nu, så den fremstår som en færdig udgave af BAT's strategi- og udviklingsplan.

BAT har ved 2. oplæg af strategi- og udviklingsplanen modtaget tilbagemeldinger fra særligt udvalg om klima og bæredygtighed. tilbagemeldingen er vedhæftet sagen – og BAT har tilføjet kommentarer hertil.

Strategi- og udviklingsplanen har følgende pejlemærke:

"BAT er øens grønne trafikselskab, med en mobilitetsplan der sikrer grøn transport til skole, uddannelse, arbejde, fritids og kulturaktiviteter. Samtidig udgør BAT en integreret del af den samlede mobilitet på Bornholm, der gør det attraktivt at bosætte sig og være turist på hele øen. Dertil er BAT en aktiv del af BRK, der sørger for transport af de øvrige centres borgere til dagtilbud, læge og andre tilbud."

Pejlemærket er den retning BAT skal udvikle sig i, og denne strategi- og udviklingsplan underbygger hvorfor og hvordan BAT opfylder pejlemærket.

For at nå dette pejlemærke over en 5-årig periode, er der opsat strategier indenfor for hovedområderne:

- Organisationen BAT
- Udvikling af køreplanen
- BAT's mobilitetsplan
- Busflåden
- Digitalisering

Strategi- og udviklingsplanens forskellige strategiske hovedområder skal efterfølgende udmøntes i konkrete handlingsplaner/projekter som enkeltvis, vil blive forelagt til politisk behandling, i den takt de bliver udarbejdet.

Økonomiske konsekvenser

Der er umiddelbart ingen direkte økonomiske konsekvenser af strategi- og udviklingsplanen. De enkelte handleplaner/projekter kan have en økonomisk konsekvens, men disse vil blive beskrevet og fremlagt som separate sager til politisk behandling.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 11: Ændring i BAT's køreplan for rute 7 og 8 jf. budget 2022

Bilag

rute7 2022

rute 8 2022

Åbent punkt

11 Ændring i BAT's køreplan for rute 7 og 8 jf. budget 2022

13.05.22A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	11	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Ifm. vedtaget budgetbesparelse 2022 skal BAT hjemtage kørslen på rute 7 og 8. Da denne kørsel tidligere har været kørt delvist af BAT og delvist af eksterne vognmænd, er køreplanen tilpasset til at det kun er BAT der opererer på ruterne. Samtidig er der foretaget en optimering af kørslen, baseret på trafiktællinger og evaluering af sommerkørslen.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- Køreplan for rute 7 og 8 godkendes.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Hjemtagning af kørsel på rute 7 og 8 sker for at imødekomme en besparelse på 500.000 kr. i budgettet for 2022. Rute 7 og 8 er de ruter, der i daglig tale kaldes strandvejsruterne og som kører langs kysten. Rute 7 kører rundt om øen med uret, og rute 8 kører mod uret.

I hjemtagelsen af kørslen er antagelsen, at antal daglige ture med rute 7 og 8 i 2022 kommer til at svare til antallet af daglige ture kørt i 2021. I 2021-køreplanen udgår ruterne fra forskellige steder på øen. Dette er gjort for at imødekomme placeringen af de eksterne vognmænd, så de undgår tomkørsel.

I køreplanen for 2022 skal BAT køre ruterne selv, så alle ture starter og slutter i Rønne. I køreplanen for 2021 har der været 3 hele omgange hver med rute 7 og 8 + nogle delture på noget af rutenettet. Køreplantimerne for denne kørsel svarer til 5 ture hele vejen rundt om øen med hver rute.

BAT betalte i 2021 samlet de eksterne vognmænd 3,6 mio. kr. for betjeningen af rute 7 og 8. Ved hjemtagning af ruten er de samlede udgifter for BAT beregnet til 1,6 mio. kr. Udgifter ved hjemtagelsen af kørslen består dels af lønninger, brændstof samt vedligehold af busser.

Der var med budget 2021 allerede indregnet at BAT hjemtog en del af kørslen med rute 7/8 BAT har dog i 2021 været nødsaget til at benytte eksterne vognmænd i højere grad end forudsat.

Dermed udfylder en del af besparelsen forudsætninger, der allerede var indregnet i budgettet og handleplanen mens 0,5 mio. kr. er budgetlagt besparelse fra 2022.

Den beregnede besparelse er under den forudsætning, at det lykkes, at rekruttere de chauffører, det kræver for at opfylde vagtplanerne. Siden august har der været chaufførmangel. Dertil er det blevet problematisk at uddanne nye chauffører, efter færdselsstyrelsen har overtaget opgaven fra politiet. BAT får brug for nye chauffører, til at erstatte ved naturlig afgang, til at få afviklet afspadsring og udfyldt kørslen af rute 7/8.

Dertil var det tidligere forudsat, at BAT havde 10 nye busser i løbet af 2022. Da de fire busser først forventes leveret senere (tidligst ultimo 2022) kan der blive en udfordring i forhold til at der fortsat køres med ældre materiel (der oprindeligt var planlagt udskiftet i 2020). For at imødekomme kørslen med rute 7 og 8 er der derfor planlagt med færrest mulige antal driftsbusser.

En yderligere usikker faktor er brændstofpriserne. Der er i ovenstående taget højde for de nuværende priser på brændstof med en mulig yderligere stigning i 2022. Stiger priserne ud over dette vil besparelsen formindskes. Derfor er der lagt en køreplan, der gør BAT så lidt sårbar som mulig.

BAT har set på antallet af passagerer fordelt over dagen for ruterne 7 og 8. I tabellen nedenfor er det opsummeret fra tællingen i uge 29. Tallene i tabellen er en sum for hele strækningen på alle de ugedage, turene er kørt. For dagsturene er det 7 dage om ugen og for aftenturene er det fredag-søndag og mandag-torsdag.

Fælles for begge ruter er, at den bedste søgning er i dagtimerne – der er ikke det store at køre med i aftentimerne og de tidligste ture.

Kørsel med rute 7 i uge 29 - passagertælling								
Hypighed	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Fredag-søndag	Mandag-torsdag
Starttid	08:01	08:46	10:01	10:05	14:15	16:05	19:26	21:16
Sluttid	09:42	09:42	11:50	13:31	17:41	19:23	20:23	22:13
Startsted	Hammershus	Snogebæk havn	Hammershus	Rønne Havn	Rønne Havn	Rønne Havn	Snogebæk havn	Snogebæk havn
Slutsted	Dueodde	Rønne havn	Dueodde	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn
Antal passagerer	92	45	327	544	519	227	12	4
Antal passagerer i %	5	3	18	31	29	13	1	0

Kørsel med rute 8 i uge 29 - passagertælling							
Hypighed	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Alle dage	Fredag-søndag	Mandag-torsdag
Starttid	07:52	09:52	10:05	14:15	16:05	18:25	20:15

Sluttid	09:59	11:37	13:31	17:41	19:23	19:26	21:16
Startsted	Aakirkeby - Terminalen	Dueodde	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn
Slutsted	Hammershus	Hammershus	Rønne havn	Rønne havn	Rønne havn	Snogebæk havn	Snogebæk havn
Antal passagerer	175	367	574	615	294	20	25
Antal passagerer i %	8	18	28	30	14	1	1

Trafiktællingen i uge 29 viser hvilke stoppesteder, der er de mest populære. Det er primært de stoppesteder, der ligger ude på øen, der er mest populære – turistbyerne og seværdighederne.

Nr.	Rute 7 Stoppested	samlet antal passagerer uge 29	Rute 8 Stoppested	samlet antal passagerer uge 29
1	Gudhjem Havn	201	Svaneke Torv	237
2	Dueodde	100	Gudhjem Havn	188
3	Sandvig - gl. station	96	Dueodde	160
4	Svaneke Torv	78	Svaneke Skole	159
5	Brændesgårdshaven	74	Rønne havn	88
6	Nexø rtb.	64	Nexø rtb.	87
7	Allinge - Lindeplads	63	Allinge - Lindeplads	83
8	Svaneke ved fodboldbanen	63	Balka	70
9	Hammershus	60	Hammershus	62
10	Tejn Havn	57	Snellemark	59
11	Hammerhavn	54	Sandvig - gl. station	54
12	Melstedvej ved Jernkaasvej	46	Snogebæk havn	46
13	Hasle - Torvet	41	Aarsdale	40
14	Rønne Havn	40	Listed Havn	39
15	Snellemark ved havnen	40	Hasle - Torvet	39
16	Snellemark	40	Nørresand	36
17	Sandvig - Langebjergvej	39	Brændesgårdshaven	30
18	Allinge havn	35	Tejn ved Smedebakken	21
19	Svaneke Syd (Mariegården)	31	Vang havn	21
20	Helligdommen	30	Melstedvej ved camping	19
21	Snogebæk havn	28	Gudhjem Øvre (Brøddegade)	19
22	Listed Havn	25	Snellemark ved havnen	17
23	Sandvig ved Hotel Sandvig	23	Balka - Strandvolden	17
24	Melsted	22	Tejn Havn	17
25	Østre Sømarken	21	Saltuna ved hvide hus	16

BAT vil gerne sætte tiden for en tur rundt om øen ned – og derved gøre tidsafstanden mellem byerne kortere. Dette er primært for at yde en bedre service til de, der benytter ruterne, da det i trafiktællingen fremgår, at det er byerne og seværdighederne, der trækker langt de fleste passagerer. Derfor er det et vigtigt serviceløft at optimere på køretiden. I køreplanen for 2021 har en tur rundt om øen taget 3 timer og 25 minutter. Ved at reducere stop ved de stoppesteder, der ikke benyttes og ved at undgå kørsel gennem de mest trafikerede byer, vil turen kunne gøres på 2 timer og 37 minutter.

BAT har set på de stoppesteder, der er i brug på ruterne 7 og 8 og kan se, at der er flere, som ikke bliver brugt i løbet af hele ugen og nogle som bruges meget lidt. BAT medtager derfor ikke disse stoppesteder i køreplanlægningen for 2022. Det gør, at der kan skæres køreplantid – og derved gøre turene kortere i tid. Det vil stadig være muligt at stå på og af, da de omtalte stoppesteder ligger udenfor byskiltene og derved i vinkezone, hvor BAT har af- og påstigninger efter behov.

Dertil er der flere steder og småbyer, hvor der er vanskelige kørsels- og vendeforhold for BAT. I Arnager ligger vendepladsen opad en legeplads og der skal bakkes for at vende bussen. Der er ikke andre muligheder for at vende i Arnager, hvorfor passagererne fremover kan stige af og på ved Søndre Landevej. I uge 29 var der i alt 19 passagerer, der er påsteget i Arnager. Det er kun ved 9 ud af 82 ankomster der er påsteget passagerer i Arnager.

Det samme gælder Boderne. Her har der været 22 passagerer der er påsteget i uge 29. Disse passagerer er steget på ved 9 ud af 79 ankomster. Vendeforholdene i Boderne er særdeles vanskelige.

Ved Snogebæk køres der ikke gennem byen i dagtimerne. I sommerperioden er der meget trafik og mange fodgængere og gåafstanden fra stoppested til byen er nogle få hundrede meter. I aften timerne er der plads og BAT ser en mulighed for at hente kunder blandt gæster på restauranter etc.

I Gudhjem køres der kun til Gudhjem Øvre. I forbindelse med evalueringen har Gudhjem By og Museumsforening og Gudhjem Erhvervs- og Handelsstandsforening givet udtryk for, at de helst ser at busser lader være med at køre gennem byen, men i stedet benytter Gudhjem Øvre.

Ved Balka køres der heller ikke til stranden. Det er igen den korte gåafstand på nogle få minutter, der gør sig gældende her.

Ved Vang vendes der ved udsigten. Der har været i alt 42 passagerer der er påsteget i Vang. Der har været passagerer til i alt 17 ud af 42 ankomster. I sommerperioden er der vanskelige tilkørsels- og vendeforhold ved havnen, på grund af de mange turister.

BAT vurderer, at ved at undgå at køre til Arnager, Boderne og Vang, vil den sparede køretid, udgøre et større serviceløft til de passagerer der sidder i bussen, da busserne kører forgæves de fleste gange.

BAT har taget kontakt til Destination Bornholm der melder tilbage, at serviceløftet opvejer de gener der vil være for de få passagerer der bliver berørt af omlægningen. Samtidig er der en forventning om at kørslen evalueres løbende.

I den nye køreplan kører rute 7 og 8 forskudt af de øvrige ruter. Dels for at undgå den forvirring evalueringen har vist om hvilke busser, der kører hvorhen. Dertil har der været mange busser på udkørselsstedet på Rønne Havn – og hele vejen gennem Rønne by. De regionale ruter ankommer til Rønne Havn omkring minuttal 50 og afgår igen omkring minuttal 05. Det gør, at der er god plads til ruterne 7 og 8 mellem minuttal 10 og 45, hvorfor ankomst og afgang er planlagt i det tidsrum. Rute 7 og 8 anvendes ikke i nævneværdig grad til at korrespondere med færgen, men ved større forsinkelser, hvor de øvrige regionalruter ikke kan vente, vil disse kunne hjælpe med at transportere passagerer til kystbyerne.

Rutesætning af rute 7 og 8

Én af tilbagemeldingerne fra evalueringen har været, at der er forvirring blandt passagererne om hvilken bus de skal tage, og der samtidig har været andre ruter, der følges med 7 og 8 på længere strækninger.

Afgangstiderne for ruterne er lagt, så færrest mulige driftsbusser anvendes til kørslen, og samtidig er afgangstiderne passet ind til at chaufførerne kan afholde ophold og pauser. Der tages forbehold for disse afgangstider, da det kan være nødvendigt at foretage administrative rettelser og ændringer i planlægningen.

Rute 7 – 09.11.2021					
Afgang Rønne	Kl. 08:50	Kl. 11:35	Kl. 14:50	Kl. 17:40	Kl. 20:30
Ankomst Rønne	Kl. 11:27	Kl. 14:12	Kl. 17:27	Kl. 20:15	Kl. 23:05
Rute 8 – 09.11.2021					
Afgang Rønne	Kl. 8:50	Kl. 11:35	Kl. 14:50	Kl. 17:40	Kl. 20:30
Ankomst Rønne	Kl. 11:27	Kl. 14:12	Kl. 17:27	Kl. 20:17	Kl. 23:05

Økonomiske konsekvenser

En besparelse på 0,5 mio. kr. årligt er budgetlagt med budget 2022.

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 12: Orientering om BAT's udbud af fire elbusser

Åbent punkt

12 Orientering om BAT's udbud af fire elbusser

13.05.22A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	12	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres.
Økonomi-, Erhvervs-, og Planudvalget orienteres.
Kommunalbestyrelsen orienteres.

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede i februar 2021 at gå ind i projekt "Grøn Buspulje til regionale busser og øer" og dermed anskaffelse af fire elbusser. BRK har nu gennemført udbudsprocessen og ikke modtaget konditionsmæssige tilbud. Udbuddet trækkes tilbage og indkøb af fire elbusser genudbydes efter en fornyet markedsdialog.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Sagen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Orientering taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte på mødet den 25. februar (punkt 10 - Medfinansiering af 4 elbusser til BAT på baggrund af tilskud fra Grøn Buspulje), at gå ind i projekt "Grøn Buspulje til regionale busser og øer" og indkøb af fire elbusser. Der blev ligeledes besluttet at udbudsproces til indkøb af fire elbusser samt etablering af ladere igangsættes. Ligeledes vil en sag blive lagt op med den endelige anlægsbevilling til godkendelse efter afsluttet udbudsproces.

BRK har nu gennemført udbudsprocessen af indkøb af elbusserne, men har ved tilbudsfristens udløb fredag den 12. november ikke modtaget konditionsmæssige tilbud.

Der orienteres derfor om at udbuddet trækkes tilbage, grundet manglende konkurrence. Dette undrer BAT da BAT inden udbuddet havde gennemført en markedsdialog der indikerede en interesse for at byde.

BAT undersøger nu årsagen til de manglende bud og vil på den baggrund se på muligheder for at justere udbudsmaterialet og udsende et nyt udbud.

Konsekvensen af dette kan blive en forsinkelse i leveringen af de fire elbusser. Det forventes at kunne ske ultimo 2022/primo 2023.

En endelig anlægsbevilling vil blive lagt til godkendelse, når genudbuddet af de fire elbusser er afsluttet.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 13: Orientering BAT passageranalyse

Åbent punkt

13 Orientering BAT passageranalyse

13.05.22A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	13	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Passagertællingerne viser at passagererne er ved at vende tilbage til den kollektive trafik. Der er foretaget passagertællinger i uge 15, 29 og 44. Dog ser det ud til, at der stadig mangler ca. 10% af passagererne, for at være tilbage til tiden før Covid-19. Det præcise tal forventes at kunne præsenteres først i det nye år. Passagertællingerne viser at ruterne 7 og 8, der køres i sommerhalvåret og forbinder byerne langs kysten har god søgning. Samtidig med at passagererne er ved at vende tilbage, er det kun til regionalruterne. Bybus- og natbuskørsel på hverdage bliver ikke benyttet meget.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Sagen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 29. november 2021:

Orientering taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagsfremstilling

På Natur og Miljøudvalgets møde den 2. december 2020 (punkt 3 - Godkendelse. BAT Helårskøreplan 2021) bad udvalget om gennemførelse af en passagertælling i 2021 som forelægges udvalget.

Passageranalysen er nu gennemført og baseret på 3 passagertællinger. Passagertællingerne er foretaget i foråret (uge 15), sommer (uge 29) og efterår (uge 44).

Passagertællinger

Passagertællingerne fra uge 15 er foretaget kort tid efter skolerne åbnede efter Corona, og den reducerede passagermængde er også afspejlet heri. Passagertællingen fra uge 29 er fra højsæsonen og passagertælling fra uge 44 er en almindelig efterårsuge fra søndag uge 43 til og med Lørdag i uge 44. Der skulle være foretaget en passagertælling i vinter, men da samfundet var lukket ned pga. Covid-19, har BAT undladt denne tælling.

Overordnet set er tællingerne fordelt på rutenummer, og præsenteret i nedenstående tabel. Tallene er sum for en hel uge – og alle afgang for hver enkelt rute. Det vil sige både ud fra Rønne og tilbage igen.

uge 15				uge 29				uge 43/44			
regionalrute	Sum hele ugen	bybus		regionalrute	Sum hele ugen	Bybus		regionalrute	Sum hele ugen	bybus	
1	2.807	22	499	1	3.881	22	357	1	2.731	22	444
2	1.002	23	572	2	1.464	23	422	2	1.979	23	550
3	1.504			3	1.992			3	1.407		
4	2.584			4	2.962			4	2.800		
5	1.709			5	552			5	1.644		
6	2.098			6	1.882			6	3.926		
7	-			7	1.770			7	-		
8	-			8	2.070			8	-		
9	53			9	38			9	175		
10	264			10	245			10	680		
1N	31			1N	174			1N	37		
6 N	15			6 N	120			6 N	149		
Sum	12.067		1.071		17.150		779		15.528		994
SUM ALLE RUTER	13.138			SUM ALLE RUTER	17.929			SUM ALLE RUTER	16.522		

Tabel viser sum af passagerer pr. rute for ugerne 15, 29 og 44

Kørsel på regionalrutenettet rute 1 til 6, samt 7 og 8 i uge 29

Det der umiddelbart kan udledes af tællingerne er, at for uge 15 er det tydeligt at Covid-19 har en påvirkning på tallene – og sammenlignet med uge 44, er det samlede passagertal noget højere på regionalruterne. Der er en stigning på 29% på regionalruterne fra uge 15 til uge 44. Bybus viser et mindre fald.

Fra forår til efterår er der stigninger på de fleste ruter – undtaget rute 1, 3 og 5, der har et mindre fald.

Natbusserne er væsentligt mere brugt i højsæsonen end udenfor turistsæsonen.

I uge 29, er der ingen passagerer til skole og uddannelse – kun de lokale, der bruger bus til transport og turister.

De busser der kører langs kysten og til kystbyerne 1, 3, 4, 7 og 8 har alle flere passagerer med i forhold til de andre passagertællinger der ligger udenfor turistsæsonen. Ruterne 5 og 6, der kører mellem Rønne og Neksø har færre passagerer med. Rute 2, der kører til Hammershus via Klemensker, Rø, Tejn og Allinge/Sandvig har færre passagerer med, men denne rute har samme forløb som rute 1, 7 og 8 fra Helligdommen (Kunstmuseet) og frem til Sandvig.

Ruterne 7 og 8 har en andel på 21% af passagererne på regionalruterne i uge 29. De fleste passagerer benytter disse busser til at komme fra kystby til kystby ude på øen.

Kørsel med rute 9 og 10

Rute 9 og 10 er primært ruter til skolekørsel – rute 9 mellem Aakirkeby og Gudhjem. Rute 10 er kørsel mellem Rønne og Sandvig. Rute 10 kører med flest afgang udenfor sommerkørslen og har relativt få afgang i sommerperioden.

Rute 9 har i uge 44 tilsyneladende genvundet en større andel passagerer. Fordelt over dagen, så er der mange med fra Gudhjem til Aakirkeby om morgenen og fra Aakirkeby mod Gudhjem om eftermiddagen. Dette passer med anvendelse til skolekørsel.

Rute 10 har ligeledes genvundet en stor passagerandel i forhold til foråret. Kørslen i uge 29 har været kraftigt reduceret med få daglige afgang. I uge 44 er der flest med fra Rønne om morgenen eftermiddagen, hvor tidspunkterne svarer til mødetiderne på skoler og uddannelsessteder. Fra Allinge til Rønne er der flest med til Campus mødetid og når undervisning på Kongeskærskolen ophører.

Bybuskørsel

Der er ikke mange passagerer på bybusnettet – de 2 ruter tilsammen transporterer færre passagerer end den regionalrute (rute 5) der har færrest passagerer – udenfor turistsæsonen. I uge 44 har der været 196 bybusafgange, der i alt har transporteret 994 passagerer. Det giver et gennemsnit på 5 påstigninger pr. tur.

Natbuskørsel

Natbusserne har naturligt været ramt af Covid-19 restriktionerne i uge 15 og i sommerugen har der været flest passagerer med rundt.

Natbusserne kører 6 dage om ugen – undtagen natten mellem søndag og mandag – og har 2 afgangene i weekenderne.

I sommerugen er natbussen brugt alle dage, i uge 15 og 44 er der meget få der har brugt natbus på hverdage – 10 i alt i uge 15 og 14 i uge 44. I Weekend har der været væsentlig flere passagerer med – 172 i alt i uge 44. I uge 15, hvor der stadig var Covid-19 restriktioner, er der meget få, der har brugt natbus.

Opsummering på passagertællinger

BAT vil fortsætte med passagertællinger i 2022 for at få indsigt i rejsemønstre og oparbejde erfaringsdata for trafikken. BAT tester et elektronisk tællesystem, der er integreret i det system chaufførerne anvender til ruteforløb. Hvis det system viser sig brugbart, vil BAT have en endnu bedre referenceramme for at planlægge den fremtidige busdrift.

Konklusion

Passageranalysen viser, at passagererne er ved at vende tilbage til den kollektive trafik, dog usikkert om passagertallet i 2022 kommer tilbage på niveauet før Corona. Dertil kan konkluderes, at de regionale ruter 1-6 og 7-8 og 10 i sommerugerne transporterer mange passagerer. Det er især de ruter, der betjener kystbyerne, der har stor søgning i sommerugerne, hvor der transporteres flere passagerer end til hverdag. Rønne bybus har meget få passagerer, og natbus på hverdage har meget få passagerer. Dog har natbussen god søgning i weekenderne.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 14: Status på arbejdet med at udvikle Bornholms plan for offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur

Bilag

Bilag 1: høringssvar til ”forslag til Lov om infrastruktur for alternative drivmidler til transport”

Åbent punkt

14 Status på arbejdet med at udvikle Bornholms plan for ladeinfrastruktur

05.01.50G01-0001

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Særligt udvalg om klima og bæredygtighed beslutter

Resumé

Dette er en statusrapport omkring udarbejdelsen af en langsigtet plan for den offentligt tilgængelige ladeinfrastruktur på Bornholm. Formålet med handleplanen er at bidrage til en sammenhængende, ø-dækkende og velfungerende ladeinfrastruktur på Bornholm. Planen kommer med anbefalinger til, hvordan arbejdet kan struktureres og ud fra hvilke principper ladeinfrastrukturen etableres. Handleplanen munder ud i anbefalinger til, hvor mange ladestander og hvilken type ladestander, der skal opstilles, i hvilket tempo de bør opstilles, og hvor de bør placeres. Planen skal ligeledes komme med anbefalinger til, hvor den kommunale indsats bør fokuseres i lyset af den hastige udvikling på markedet for ladeinfrastruktur.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Udvalget beslutter, om der skal gives input til arbejdet med at udvikle en langsigtet plan for ladeinfrastruktur på Bornholm

Formanden Leif Olsen indstiller, at:

- a) Udvalget drøfter problematikken jf. sagsfremstillingen
- b) Formulerer udvalgets eventuelle input til den fremtidige udvikling.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Udvalget besluttede at følge formandens indstilling.

a) drøftet.

b) Udvalget anbefaler at:

den kommende lovgivning indtænkes ved udførelsen af strategien, der satses på en ø-dækkende struktur, antallet af ladestandere differentieres i forhold til indbyggerantal og bebyggelsesform og man i hvert tilfælde indgår en dialog med lokalsamfundet efter behov.

Sagsfremstilling

Handleplanen for udarbejdelse af en langsigtet plan for ladeinfrastruktur på Bornholm blev godkendt af Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 15. september 2021 på indstilling af Særligt udvalg om klima og bæredygtighed og Natur- og Miljøudvalget. Handleplanen implementeres under Bornholms strategi for grøn mobilitet. Formålet med handleplanen er at bidrage til en sammenhængende, ø-dækkende og velfungerende ladeinfrastruktur på Bornholm. Planen kommer med anbefalinger til, hvordan arbejdet kan struktureres og ud fra hvilke principper ladeinfrastrukturen etableres.

Overordnet skal handleplanen munde ud i anbefalinger til, hvor mange og hvilken type ladestandere, der skal opstilles, i hvilket tempo de bør opstilles, og hvor de bør placeres. Planen skal ligeledes komme med anbefalinger til, hvor den kommunale indsats bør fokuseres i lyset af den hastige udvikling på markedet for ladeinfrastruktur.

Arbejdet følger overordnet de spor, der er blev lagt i handleplanen. Denne sag er en mulighed for dels at give udvalgene en orientering om arbejdet og dels at få deres umiddelbare input til det videre arbejde.

Nedenfor følger en overordnet status på arbejdet:

Holistisk tilgang

Arbejdet med ladeinfrastruktur er relevant for mange dele af kommunens områder. Det gælder blandt andet kommunen som planmyndighed, vejmyndighed, myndighed på byggeområdet (i forhold til Ladestanderbekendtgørelsen) og kommunen som indehaver af en voksende elbilflåde. Endelig har kommunen en række bygninger, der skal leve op til Ladestanderbekendtgørelsen inden 2025. Der er til arbejdet med ladeinfrastruktur nedsat en intern arbejdsgruppe (med deltagelse af Bornholms Energi og Forsyning).

Lovgivning

Den 28. oktober 2021 blev der indgået en bred politisk aftale omkring regulering af ladestandermarkedet. Med aftalen ville kommunerne i en forsøgsperiode frem til 2024 få mulighed for at støtte opsætning af ladestandere i de områder, hvor der ikke er et tilstrækkeligt kommercielt grundlag for at investere uden støtte. Derudover lagde aftalen op til, at kommuners ladestandere skulle kunne gøres offentligt tilgængelige. Der er efterfølgende fremsat et lovforslag, som er i høring frem til 23. november. Lovforslaget giver mindre vide rammer, end hvad aftaleteksten gør i forhold til anvendelse af kommunens ladestandere.

Kommunen har fremsendt et høringssvar via KL (svarfrist 23. november 2021). Ved at indsende et høringssvar (bilag 1) arbejder kommunen bl.a. for så fleksible rammer som muligt i forhold til brugen af de kommunale ladestandere. Det forpligter imidlertid ikke kommunen til ek-

sempelvis at gøre alle dets ladestandere offentlige ladestandere tilgængelige, da andre hensyn har betydning jf. nedenfor.

Dialog med interessenter

Dialogen med interessenter er påbegyndt. Der har bl.a. været dialog med Copenhagen Electric og KL om den generelle udvikling i forhold til ladeinfrastruktur, Dansk Håndværk omkring håndværkernes lademønstre samt turisterhvervet i form af Destination Bornholm og et antal af udlejningsbureauerne. Derudover har der været indledende dialog med Bornholmske Borgerforeningers Samvirke og et antal kommercielle aktører. Sidstnævnte omfatter bl.a. COOP jf. nedenfor. Dialogen bekræfter, at der er stor interesse for emnet. Samtidig er det klart, at der er forskellige indgangsvinkler og forskellige udfordringer alt efter hvilken aktør, der er dialog med. De har dog det fællestræk, at der er en interesse i at ladeinfrastrukturen bliver bedre.

Status på Bornholm og markedets udvikling

I en opgørelse fra Transportministeriet omkring offentlige ladestandere er Bornholm repræsenteret på listen over top-20 kommuner med flest ladepunkter per tusinde indbyggere – kun overgået af Frederiksberg og København. Det skyldes ikke mindst Bornholms deltagelse i et EU-finansieret program. Det giver et godt udgangspunkt og gode erfaringer at bygge videre på.

COWI estimerer, at der er i 2030 vil være behov for 135 offentligt tilgængelige ladeudtag på Bornholm, hvis antallet af elbiler i 2030 svarer til det mål, der er sat i Bornholms strategi for grøn mobilitet. Antallet kan bruges som en indikation af hvilken størrelsesorden, der ses ind i, men tager bl.a. ikke højde for den geografiske fordeling eller øget efterspørgsel i perioder grundet turisme. Antallet tager desuden udgangspunkt i, at samtlige ladere der opstilles, er destinationsladere. Destinationsladere (også omtalt normalladere) kan som regel levere op til 22 kW. En destinationslader er en mindre ladestander i byrummet – eksempelvis ved offentlige parkeringspladser, arbejdspladser, hoteller og seværdigheder. Det samlede antal ladeudtag vil være mindre, når destinationsladerne kombineres med hurtig- og/eller lynladere. Det skyldes blandt andet, at flere biler kan nå at lade på hurtig- og lynladere, da opladningstiden er reduceret.¹

Estimatet er baseret på metodikken fra en rapport fra 2019 fra Dansk Elbil Alliance og DTU, hvor det estimerede behov er baseret på parkeringsforholdene² ved egen bolig ud fra nedenstående terminologi. Derudover vil også udviklingen i bilers rækkevidde og opladningshastighed m.v. have betydning for behovet for ladeinfrastruktur.

1. Dem, der parkerer på egen grund, behøver ikke adgang til offentlig ladeinfrastruktur
2. Dem, der parkerer ved ejendom med fællesparkering (fx i regi af en bolig- eller ejerforening), har måske behov for adgang til offentlig tilgængelig parkering. Det antages, at der er behov for offentligt ladeinfrastruktur
3. Dem, der parkerer på gaden, dvs. fx. langs kantsten og/eller på det offentlige vejareal, har behov for adgang til offentlig tilgængelig ladeinfrastruktur.

Der er aktuelt ca. 60 offentligt tilgængelige ladeudtag (der er ofte to ladeudtag på en ladestander) på Bornholm, heraf tre hurtigladere med i alt seks ladeudtag. Tallet stammer fra El-

¹ I beregningen forudsættes det, at ladestanderne benyttes i 30 % af tiden og i den tid, som ladestanderne benyttes, kan der overføres flere kWh ved hurtig- og lynladning og dermed flere km. Beregningen tager ikke højde for, at hurtig- og lynladning er mere relevant i dagtimerne - på farten eller ved indkøb/kultur - og mindre relevant i arbejdstiden og om aftenen- og nattetimerne.

² Det antages, at 78% af bornholmerne kan parkere ved privat grund, mens 7% af bornholmerne parkerer ved ejendomme og 15% på destinationen (fx arbejdsplads eller i forbindelse med indkøb)

bilviden.dk og kommunen har ikke råderet over alle ladere, herunder om alle ladere vedbliver offentlige tilgængelige. Tallet omfatter både de standere kommunen har sat op gennem det EU-finansierede projekt, såvel som standere andre aktører har gjort tilgængelige. Det reelle tal kan være større, da nogle virksomheder og borgere kan have ladestandere, der kan bruges af offentligheden, men som ikke er registreret af Elbilviden.dk. Med ca. 60 ladeudtag er ladeinfrastrukturen godt på vej. Det er dog vigtigt at holde sig for øje, at antallet ikke siger noget om den geografiske dækning på tværs af øen eller i de enkelte byer.

På anbefaling af Copenhagen Electric har kommunen iværksat en kortlægning af, hvor det kan forventes, at markedet vil etablere ladeinfrastruktur – og hvor en kommunal indsats derfor vil være mindre relevant. Indsatsen skal munde ud i et overblik over, hvor "fintmasket" ladeinfrastrukturen vil være, når de forventede ladestandere er opsat og dermed give et overblik over, hvilke geografiske områder kommunen skal være særligt opmærksom på.

Kortlægningen omfatter i første omgang supermarkeder og tankstationer. Virksomheder er også relevante at se på. Kommunens egne ladestandere vil også fremgå med forventning om, at nogle af disse - helt eller delvist - på sigt vil kunne benyttes af andre end kommunen. Det gælder både ladestandere til egen flåde og de ladestandere der opsættes som følge af lade-standerbekendtgørelsen. Graden af tilgængeligheden af kommunens ladestandere besluttet i andet regi og kræver først og fremmest klarhed over de lovgivningsmæssige rammer. Derudover vil det også afhænge af bl.a. den praktiske gennemførelse og driftsstabilitet samt økonomien bag.

Lademulighed anses i stigende omfang som et konkurrenceparameter blandt kommercielle aktører. Eksempelvis har COOP en ambition om, i samarbejde med OK, at udrulle 500 ladestandere de næste tre år. På samme vis har flere andre bornholmske virksomheder ladestandere, der er offentligt tilgængelige. Flere ventes at følge trop. Der skal gøres en indsats for at disse virksomheder gør deres ladestander synlig på de apps, elbilsbrugere benytter til at finde ladestander (fx Plugshare eller Chargefinder). Der skal også gøres en indsats for at få virksomheder som eksempelvis COOP til at fremskynde deres investeringer på Bornholm. Således har kommunen rakt ud til COOP med opfordring om at prioritere Bornholm.

Matrikler uden lademulighed

Der vil blive udarbejdet retningslinjer for "Råden over vej" således, at der er transparens og ensartethed omkring, hvad der kan lade sig gøre hvor i forhold til at opstille private ladestandere på offentlig vej. Der vil skulle tages hensyn til blandt andet fremkommelighed, driftstilgængelighed, trafikssikkerhed og æstetik samtidig med, at der er et ønske om at sikre gode lademuligheder. Hvis der viser sig at være tilfælde, hvor borgere ikke får mulighed for at opstille egen ladeboks, kan det være relevant at arbejde med servicemål, så der maksimalt må være en given afstand til en offentligt ladestander. I tillæg til huse i byer udgør også sommerhusområderne en udfordring. Her er det dog ikke manglende parkering på matriklen men elnettets kapacitet, der opleves som en udfordring.

Med afsæt i ovenstående kan der i udvalgets drøftelse blandt andet indgå overvejelser om:

- Overvejelser om i hvor høj grad der kan arbejdes med differentierede servicemål. Eksempelvis kunne man skelne mellem hvor langt der må være til en offentlig ladestander i bymidter, i mindre og i større byer samt områder udenfor byerne. Dette ud fra en vurdering af muligheden for egen ladeboks.

- Der skal arbejdes mod en ø-dækkende ladeinfrastruktur. Hvordan defineres ø-dækkende? Betyder det, at der skal stå minimum fx én eller to offentlige ladestandere i hver mindre by (med mindre end fx 200 huse) uanfægtet størstedelen af indbyggerne kan etablere egen ladeboks?

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant for denne statussag.

Der vil blive fremlagt særskilte sager, hvis det på et tidspunkt vurderes, at kommunen – forudsat lovgivning ændres – yder betaling i forbindelse med indgåelse af aftaler med operatører af offentligt tilgængelige ladestandere.

Supplerende sagsfremstilling

-

Bilag 1: hørings svar vedr. udkast til "forslag til Lov om infrastruktur for alternative drivmidler til transport"

Punkt 15: Orientering om opfølgning på PFOS lokaliteter

Bilag

MST okt 2021_ Skabelon Overblik over brandøvelsespladser

Opfølgende PFOS-henvendelse okt 2021

Åbent punkt

15 Orientering om opfølgning på PFOS lokaliteter

09.08.00A00-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	15	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Natur- og Miljø har opdateret indsatsen i forbindelse med forureningen med PFOS fra brandøvelsespladser. Der er siden orienteringen i september blevet tilføjet en ny lokalitet og indsatsen er blevet opdateret.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller

- Sagen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Orienteringen taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsen ønsker status fra kommunerne

Natur- og Miljøudvalget blev på mødet den 28. september 2021 orienteret om indsatsen overfor PFOS-forurening fra brandøvelsespladser. Miljøstyrelsen har den 14. oktober anmodet kommunerne om en status for denne indsats med frist den 15. november. Beretningen findes vedlagt som bilag til orientering.

Forvarsling af undersøgelsespåbud – Beredskabsstyrelsen Bornholms Brandøvelsesplads

Fundet af PFOS i en dam på Beredskabsstyrelsen Bornholms brandøvelsesplads ved Lille Almegård har ført til at Natur og Miljø har forvarslet et undersøgelsespåbud. Formålet med påbuddet er at konstatere om der er yderligere forurening inde på pladsen, om stofferne kan være ledt væk fra pladsen og for at kunne vurdere om forureningen skal renses op.

Prøvesvar - Moseløkken stenbrud

Der er målt 3,5 ng/L PFOS i vandet i bunden af stenbruddet i Moseløkken, hvilket er lavere end de 11 ng/L der blev målt ved Lille Almegård. Lodsejer er blevet orienteret om fundet og Fødevarestyrelsen er blevet kontaktet i forhold til retningslinjer for test af dyr. Natur og Miljø arbejder videre med at afklare forholdene omkring et undersøgelsespåbud.

Undersøgelser Hammersøen, Opalsøen og Beredskabsstyrelsen Bornholm

Der bliver foretaget indledende undersøgelser af overfladevand på ovenstående lokationer. I forhold til seneste orientering har Natur og Miljø udvidet undersøgelserne til også at omfatte

Beredskabsstyrelsen øvelsesplads i Allinge, på grund et åbent vandløb på pladsen. Ud fra resultaterne fastlægges den videre proces.

Ny lokation – Louisehøj i Rønne

Siden orienteringen af udvalget i september er Natur og Miljø blevet opmærksomme på endnu en brandøvelsesplads ved Louisehøj i Rønne. Fundet ændrer ikke ved de planlagte videre undersøgelser.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 16: Orientering om miljøforureninger i 2021

Åbent punkt

16 Orientering om miljøforureninger i 2021

09.00.00G01-0021

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	16	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres.

Resumé

Natur- og Miljøudvalgsmødet orienteres om større miljøforureningssager på Bornholm i perioden 23. juli til 10. november 2021.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Sagen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Orientering taget til efterretning.

Sagsfremstilling

På Natur- og Miljøudvalgsmødet den 2. februar 2021 blev det vedtaget, at udvalget skal modtage en kvartalsvis orientering om større forureningssager på Bornholm, inden for udvalgets kompetenceområder

Denne status dækker perioden 23. juli til 10. november 2021.

Der har i den nævnte periode ikke været nogle større miljøforureninger på Bornholm. Hændelserne, som er angivet i tabellen herunder, er alle af mindre karakter.

Oversigt over miljøforureninger i perioden 23/7-2021 til 10/11-2021

Miljøsag/hændelse	Antal
Trafikuheld/spild på vej	7
Forurening af jord/vand	6
Opskyl på strand	0
Drikkevand	0

De 7 hændelser i kategorien " Trafikuheld/spild på vej" omhandler alle mindre spild af olie på vejbaner. De 5 hændelser i kategorien "forurening af jord/vand" fordeler sig på 3 hændelser med spild af olieprodukter i havnebassiner, 2 hændelser er spild af væsker som følge af brande, og 1 hændelse relaterer sig til spild af ensilagesaft.

Ud af ovenstående hændelser er 12 afsluttet med beredskabets indsats i akutfasen.

I relation til én hændelse er der meddelt indskærpelse, og gennemført tiltag som sikrer, at hændelsen ikke sker igen. Sagen er afsluttet.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling

Ingen.

Punkt 17: Halvårlig orientering om givne og afslåede dispensationer fra retningslinjerne for de kommunale havne

Åbent punkt

17 Halvårlig orientering om givne og afslåede dispensationer fra retningslinjerne for de kommunale havne

08.00.00G01-0400

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	17	

Politisk sagsgang

Natur- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Natur- og Miljøudvalget har bedt om en halvårlig orientering om ansøgte og givne dispensationer fra retningslinjerne for de kommunale havne. Der er ikke ansøgt om eller givet dispensation fra en eller flere af retningslinjerne for de kommunale havne i anden halvdel af 2021.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Sagen til orientering.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Orientering taget til efterretning.

Sagsfremstilling

På møde den 29. april 2021 besluttede Kommunalbestyrelsen at dispensere fra retningslinjerne for Gudhjem Havne i sagen om virksomheden Fangst i Gudhjem, der havde ansøgt om grundejerens tilladelse til at arbejde videre med en mindre glastilbygning til deres restaurant på havnen. Efterfølgende bad formanden for Natur- og Miljøudvalget om en halvårlig orientering om ansøgte og givne dispensationer fra retningslinjerne for de kommunale havne.

Der er ikke ansøgt om eller givet dispensation fra en eller flere af retningslinjerne for de kommunale havne i anden halvdel af 2021.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

Ingen

Punkt 18: Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022

Bilag

Uddannelses-og beskæftigelsesplan2022

Åbent punkt

18 Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022

15.00.15P15-0015

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	18	

Politisk sagsgang

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Natur- og Miljøudvalget indstiller
Børne- og skoleudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal godkende Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022 på mødet den 16. december 2021, hvorefter Beskæftigelsesplanen offentliggøres primo 2022.

Uddannelses- og Beskæftigelsesplanen indeholder både måltal for vejledningsindsatsen rettet mod de elever som forlader grundskolen i forhold til valg af ungdomsuddannelser samt beskrivelse af den beskæftigelsesrettede indsats rettet mod at få alle med samt et fokus på at understøtte tiltrækningen af kvalificeret arbejdskraft til Bornholm.

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller, at:

- a) Udvalget kommer med input til Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022.
- b) Sender udkast til Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022 til kommentering jf. procesplan.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 3. november 2021:

- a) Udvalget ønskede at fritidsjob og samarbejde med virksomhederne i forhold til lærlinge og beskæftigelse præciseret.
- b) Godkendt.

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 17. november 2021:

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget havde ingen input til planen.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

- a) Udvalget indstiller, at der er fokus på BRKs seniorpolitik og rekruttering af seniorer eventuelt på nedsat tid.
- b) -

Sagsfremstilling

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget skal med afsæt i ministermål for 2022 samt status på egne lokalt fastsatte mål for 2021 drøfte forslaget til Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022.

Procesplan

Uddannelses- og Beskæftigelsesplanen sendes til drøftelse og kommentering i Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og skoleudvalget, Økonomi, Erhvervs- og Planudvalget, Integrations- og Handicaprådet.

Med afsæt i de indkomne kommentarer udarbejdes den endelige Uddannelse- og Beskæftigelsesplan for 2022 til kommunalbestyrelsen godkendelse ved møde den 16. december 2021. Herefter vil Uddannelses- og Beskæftigelsesplanen blive sendt til orientering i Det regionale Arbejdsmarkedsråd.

Ministermål

Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard har besluttet at videreføre målene fra 2021:

1. Alle ledige skal have en værdig sagsbehandling
2. Flere ledige skal opkvalificeres
3. Flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende
4. Flere personer med handicap skal i beskæftigelse
5. Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.

Uddannelses- og Beskæftigelsesplan 2022 vil dels være en videreførelse af Beskæftigelsesplan 2021, idet en række initiativer er iværksat, og vil blive videreført ind i år 2022, og dels af en række nye indsatser styret af den stigende efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft.

Gennemgående fokus

Kvalificeret arbejdskraft - Et gennemgående fokus er mål og strategier for, hvordan vi sikrer kvalificeret arbejdskraft til de bornholmske virksomheder for dels at understøtte væksten i det Bornholmske samfund, og dermed Kommunalbestyrelsens mål om 42.000 indbyggere på Bornholm i 2025, og dels sikre at alle borgere på Bornholm har mulighed for et aktivt og selvstændigt liv.

Alle med - Center for Job, Uddannelse og Rekruttering vil fortsat have fokus på den gruppe borgere, som har vanskeligt ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet ved at understøtte oprettelsen af nye job- og uddannelsesmuligheder på Bornholm.

For at løse denne opgave vil centeret have en fleksibel og innovativ tilgang i samarbejdet med de bornholmske virksomheder og bornholmske uddannelsesudbydere og ud fra dette give inspiration til, hvordan denne gruppe borgere kan inkluderes og sikres lønnet beskæftigelse.

Medinddragelse - Målet vil være, at den enkelte borger oplever, at der arbejdes ud fra, at borgeren selv har ejerskab og ansvar for egen udvikling, mål og resultater. Tilbuddet fra centeret vil bygge på løsningsfokuseret sparring, tilbud om uddannelse og eventuel hjælp til etablering af kontakt til virksomheder i form af praktikker, løntilskud eller ordinære job.

Tiltrække relevant arbejdskraft til Bornholm - Såfremt virksomhederne ikke kan finde de kvalificerede medarbejdere på Bornholm, vil centeret indlede samarbejde med relevante aktø-

rer for at tiltrække yderligere kvalificeret arbejdskraft til Bornholm, det være sig både fra det øvrige Danmark som fra udlandet, specielt EU.

Fra Beskæftigelsesplan til Uddannelses- og Beskæftigelsesplan

I 2021 blev beskæftigelsesplanen omdøbt til at hedde Uddannelses- og Beskæftigelsesplan;

- dels fordi beskæftigelsesplanen allerede indeholder mange uddannelsesrettede indsatser og
- dels fordi der nu er kommet krav om at udarbejde måltal for vejledningsindsatsen rettet mod de elever som forlader grundskolen.

Der er nu indarbejdet de lovpligtige mål for vejledningsindsatsen jf. bekendtgørelse nr. 1152 af 7. juli 2020, hvor Kommunalbestyrelsen jf. § 31 skal fastsætte måltal for det kommende års søgning til ungdomsuddannelserne.

Udvalget har i 2019 fastsat måltal for søgningen til erhvervsuddannelserne med 35%. Der skal nu fastsættes måltal for alle ungdomsuddannelser, hvilket fremgår af planen.

Lokalt fastsatte mål 2021

Rekruttering og tilflytning

Sikre kvalificeret arbejdskraft til offentlige og private virksomheder på Bornholm.

En mere opsøgende indsats i forhold til arbejdskraft uden for Bornholm

Bedre tværfaglig og virksomhedsrettet hjælp til ledige på kanten af arbejdsmarkedet.

Fortsat fokus på nedbringelse af antallet af langtidsledige kontanthjælps- modtagere over 30 år.

Ungeindsats

Fokus på udvikling af samarbejdet i den sammenhængende ungeindsats samt en aktiv deltagelse i etableringen heraf.

Fokus på at sikre relevante tilbud, aktiviteter og værktøjer er til stede ved det daglige arbejde i den sammenhængende ungeindsats; herunder samarbejdet med FGU-uddannelsen.

Integration

Fokus på flygtningenes integration på det Bornholmske arbejdsmarked, således at flygtningenes kompetencer søges at matche det bornholmske arbejdsmarkeds behov for kvalificeret arbejdskraft.

Uddannelse

Fokus på opfyldelsen af de politisk vedtagne mål for vejledningsindsatsen rettet mod grundskolens afgangselever.

Uddannelses- og Beskæftigelsesindsatsen søges løst i et samarbejde.

Der er behov for en forsat udbygning af samarbejdet med erhvervslivet, øvrige aktører (uddannelsesinstitutioner, arbejdsgiver- og arbejdstager organisationer, praktiserende læger mf.) men også internt i Bornholms Regionskommune udvikles nye samarbejder omkring tværfaglige snitflader, hvor specielt den sammenhængende ungeindsats (SUI) vil blive prioriteret i 2022.

Ny lovgivning mv.

Der er de senere år vedtaget en række nye reformer på Beskæftigelsesområdet, hvor det allerede nu er klart, at dette fortsætter med nye lovgivningsmæssige initiativer i 2022. Center for Job, Uddannelse og Rekruttering vil løbende forholde sig til de muligheder dette giver, dels i det daglige arbejde og dels ved løbende at tilpasse organisationen og indsatsviften, i et samspil med Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, når de konkrete rammer kendes.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

-

Punkt 19: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

19 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00P35-0102

Behandling

Natur- og Miljøudvalget

Mødedato

30-11-2021

Åbent punkt

19

Lukket punkt

Indstilling og beslutning

Direktøren indstiller:

- Ingen sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:

Godkendt.

Punkt 20: Gensidig orientering

Åbent punkt

20 Gensidig orientering

00.01.00P35-0102

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	30-11-2021	20	

Orientering modtages

Natur- og Miljøudvalget den 30. november 2021:
Modtaget.

Punkt 101: Lukket

Punkt 102: Lukket

Punkt 103: Lukket

Punkt 104: Lukket